

AMZPro — instrukcja obsługi: Administrator

Wersja programu 2.22.0 · stan na 27.08.2026 · 24 rozdziałów

1. Pulpit
2. Skrzynka Amazon
3. Operacje
4. Tablica gotowości floty
5. Zlecenia
6. Flota
7. Zmiany kierowców i przekazania
8. Incydenty i roszczenia
9. Hermes
10. MLEKPOL
11. Magazyn
12. Finanse
13. Rozliczenia tras i samofakturowanie Amazona
14. Bank
15. Wynagrodzenia
16. Mandaty i kary
17. Faktury i KSeF
18. Zysk i marża
19. Audyt i efektywność
20. Asystent AI
21. Integracje i moduły
22. Ustawienia
23. Bezpieczeństwo
24. Eksploatacja — obsługa serwera i awarie

Masz wszystkie moduły i jako jedyny wchodzisz w Ustawienia, Użytkowników, dziennik aktywności i audyt. To znaczy też, że tylko ty możesz zepsuć program tak, że nikt inny tego nie odkręci — rozdział o Ustawieniach i Bezpieczeństwie czytaj uważniej niż resztę.

Pulpit — ekran startowy z liczbami, które wymagają reakcji

Pokazuje w jednym miejscu wszystko, co dziś może kosztować pieniądze: martwy Bridge, ofertę powyżej progu, case bez złożenia, auto bez planu na jutro.

Adres w programie: / · dostęp: Administrator, Dyspozytor, Spedytor, Księgowość

Pulpit otwiera się pod adresem / zaraz po zalogowaniu. Wyjątkiem jest magazynier — jego program przekierowuje prosto na ekran magazynu, bo pulpit biura byłby dla niego pustą stroną. To, ile kafli i widżetów zobaczysz, zależy od twoich modułów: spedytor nie zobaczy kolumny zysku w rankingu, a księgowość nie zobaczy stanu Bridge.

- **Pasek stanu** u góry: zegar, po jednym chipie na każde stanowisko Bridge („ Bridge NAZWA: OK · N kart”, „ cisza N min”, „”, „ WYLOGOWANO z Relay!”), chip „ Relay (Amazon) niedostępny od gg:mm”, chip „ cykl:” z godziną ostatniego przebiegu poczty i telematyki oraz chip ze stanem nauki AI.
- **Kafle skrótów:** Skrzynka, Trasy, Auta, Kierowcy + tachograf, Dopasowania, Łańcuchy, Plan floty AI, Bazy, Cargopedia, W toku, Stawki, Rentowność, Ranking floty, Rozliczenia kierowców, Zlecenia, Incydenty, Faktury i KSeF, Wynagrodzenia, Asystent AI, Aplikacja kierowcy, Wysłane, a dla administratora dodatkowo Lokalizacje, Ustawienia, Autotest + backup, Użytkownicy.
- **Widżety:** Mostki i pokrycie Europy, Złote strzały (TOP 5), Puste km — ten tydzień, 17 Auta bez planu na jutro, Kierowcy kończą godziny, Starty w ciągu 6 h, Anulacje — 7 dni, Incydenty i roszczenia, Ranking floty — ostatnie 30 dni, Pilne — wymagają reakcji, Rezerwacje i anulowania, Ostatnie dopasowania.

Czerwone liczniki na kaflach biorą się wprost z bazy: **Skrzynka** liczy maile Amazona nieprzeczytane i niezarchiwizowane, **Dopasowania** liczą TRASY z nowym dopasowaniem (a nie pary trasa × auto — dlatego liczba jest mniejsza niż wierszy na liście), **W toku** liczy aktywne przejazdy, **Incydenty** liczą incydenty otwarte, **Rozliczenia kierowców** liczą wydatki o statusie „nowy”, a **Kierowcy** pokazują liczbę alarmów kartotekowych. Licznik powyżej 99 wyświetla się jako „99+”.

Sekcja **Pilne — wymagają reakcji** pokazuje do 14 maili Amazona z najwyższym priorytetem (case, eskalacje, prośby o odpowiedź). Przycisk „✓” przy wierszu przełącza sprawę na załatwioną, „←” cofa to. **Ostatnie dopasowania** pokazuje 10 tras, po JEDNYM wierszu na trasę: program wybiera najlepsze auto (najpierw najkrótszy dojazd, potem największy zysk), resztę chowa pod „+N aut”.

Widżet **Mostki i pokrycie Europy** zestawia kart tablicy, ofert czytanych, ofert NIE-czytanych i krajów pokrytych. Jeśli przy karcie widzisz „–N nieczytane”, to znaczy, że Relay pokazuje tylko 50 wyników na stronę, a twoje zapisane wyszukiwanie jest za szerokie — rozbij je na węższe. 🚚 **Puste km** to przybliżenie: kilometry z migawek telematyki minus kilometry ładowne z przejazdów w tym samym tygodniu.

Widżet **Incydenty i roszczenia** jest jedynym miejscem na pulpicie, gdzie liczby są w euro: „📄 do odzyskania” to suma roszczeń bez złożonego case'a, a „🕒 z terminem ≤ 2 dni” i „🚫 po terminie” liczą się według pola „Termin na case (dni)” z Ustawień.

UWAGA — Chip Bridge w kolorze albo z kluczem oznacza, że tablica Relay w tej chwili NIE jest czytana — nowe oferty w ogóle nie trafiają do programu, a ty tego nie zauważysz po niczym innym, bo lista dopasowań po prostu przestaje rosnąć. Przy „🔑 WYLOGOWANO z Relay!” trzeba wejść na ten komputer i zalogować się w oknie Chrome; tego jednego Bridge nie naprawi sam. Chip „🟡 Relay niedostępny” to awaria po stronie Amazona — tam nic nie klikaj, Bridge czeka.

Skrzynka Amazon — maile z ofertami, case'ami i rezerwacjami

Amazon wysyła dziennie kilkadziesiąt maili, z których liczą się trzy — program wyciąga te trzy na wierzch i podaje gotową odpowiedź.

Adres w programie: `/inbox` · dostęp: Dyspozytor, Administrator

Program co kilka minut łączy się z kontami pocztowymi i pobiera nowe wiadomości; przyciskiem **Sprawdź teraz** wymuszasz to od ręki. Za maile Amazona uznaje wiadomości od nadawców z domen Amazona (także freight i relay) oraz te, w których temacie lub treści pada Amazon Loads / Amazon Freight / Amazon Relay. Poczta, która nas nie dotyczy, zapisuje się bez treści — do bazy idzie tylko nadawca, temat i data.

- **najważniejsze** — odpowiedź na nasze zapytanie oraz maile ze słowami case, eskalacja, investigation, suspension, dispute, penalty, action required, kontrakt,
- **bardzo ważne** — oferty premium, urgent, ASAP, last minute, wygasające,
- **ważne** — zwykłe maile z ofertami ładunków,
- **mało ważne** — pozostała poczta Amazona,
- **bez priorytetu** — logowania, weryfikacje, hasła, newslettery.

Ważność ustawia się sama przy pobraniu, ale możesz ją zmienić na otwartym mailu. Program wykrywa też potwierdzenia i anulacje: przy wiadomości zobaczysz ✓ **rezerwacja** albo ✕ **anulowana**. Listę przełączasz zakładkami **Nowe**, **Wszystkie**, **Archiwum** i sortujesz wg ważności albo daty.

Po otwarciu maila z priorytetem dostajesz Asystenta: streszczenie po polsku, analizę problemu i gotową odpowiedź w dwóch wersjach — polskiej do przeczytania i angielskiej do wysłania. Przycisk **Analiza AI** dokłada streszczenie z modelu (czego chce Amazon, termin, ryzyko). Z maili ofertowych parser wyciąga trasy i pokazuje je pod treścią — stamtąd idą do dopasowań.

Archiwum jest miesięczne. ↪ **Zarchiwizuj stare miesiące** przenosi do folderów **RRRR-MM** wiadomości z miesięcy zakończonych, zostawiając bieżący miesiąc i maile powiązane z dopasowaniami, które wciąż czekają na odpowiedź. Dotyczy to wyłącznie bazy programu — poczta na serwerze zostaje nietknięta.

UWAGA — ✉ **Wyślij odpowiedź** wysyła prawdziwego maila do Amazona, z tego samego konta, na które przyszła wiadomość, i w tym samym wątku. Zanim klikniesz: wybierz właściwy język (domyślnie zaznaczona jest wersja angielska), uzupełnij wszystkie pola w [nawiasach] i sprawdź liczby — podpis z ustawień dokleja się sam, a wysłanego maila nie da się cofnąć.

Operacje — dopasowania ofert do aut, łańcuchy i trasy w toku

Oferta z tablicy Relay albo z maila sama trafia do auta, które fizycznie zdąży ją wziąć, zamiast szukania po tablicy i zgadywania, gdzie stoi zestaw.

Adres w programie: `/matches` · dostęp: Dyspozytor, Spedytor, Administrator

Oferty wpadają z dwóch źródeł. **tablica** — Bridge na komputerze w biurze co ok. 10 s odczytuje otwartą, zalogowaną kartę Relay i przysyła jej treść; oferta, której nie ma w kolejnych zrzutach przez 90 sekund, dostaje status **znikła**. ✉ **mail** — oferty wyjęte ze skrzynki; te nie znikają same. Dopasowywane są tylko oferty z załadunkiem w horyzoncie (domyślnie **72 h**, w Ustawieniach jako **match_horizon_h**) — dalsze wracają same, gdy w ten horyzont wejdą.

- Kolumna **Km (dojazd / trasa)**: pierwsza liczba to pusty dojazd auta do załadunku, druga to sama trasa.
- Kolumna **Wykonalność**: ✓ wykonalna / △ ryzykowna / ✖ niewykonalna — z oceny czasu pracy kierowcy; najedź myszą, żeby zobaczyć powód.
- Przy nazwie auta ? znaczy, że pozycja nie jest z GPS, tylko z kodu pocztowego w kartotece, a ⏳ — że GPS jest starszy niż 24 h.
- **+N aut** obok auta to inne zestawy pasujące do tej samej trasy.
- **hist.** to stawka podpowiedziana z historii tej relacji, z licznikiem /✖ wcześniejszych ofert.

1. Wybierz zakładkę statusu: **Nowe, Zapytanie wysłane, Szczegóły otrzymane, Oferta wysłana.**
2. Kliknij 🔍, żeby otworzyć audyt dopasowania: skąd oferta, gdzie naprawdę stoi auto (GPS), jak policzono km, czas i zysk.
3. Przy nowym dopasowaniu użyj **Wyślij zapytanie**, gdy brakuje szczegółów ładunku.
4. Wpisz kwotę w pole **stawka** i kliknij **Wyślij ofertę** — program porówna ją z minimalną opłacalną policzoną z kosztów auta.
5. Po odpowiedzi Amazona zaznacz ☒ **Przyjęta** albo ☒ **Odrzucona** — dopiero to zapisuje zdarzenie do historii stawek.

Przełącznik nad tabelą dzieli dopasowania na **auta wolne teraz** i **proponycje aktualizacji łańcuchów** — czyli dołożenie ogniwa autu, które już jedzie, wyłącznie z załadunkiem po końcu bieżącego łańcucha. ↗ **Otwórz w Relay** otwiera tablicę w nowej karcie i wymaga zalogowania do Relay; AMZPro sam niczego nie klika ani nie rezerwuje.

W zakładce **Łańcuchy** układasz 2–3 ładunki pod jedno auto. Suwak **Pusty przejazd między ogniwami** chodzi od 0 do 250 km (0 = tylko ten sam magazyn), suwak **Maks. czas rozładunek → załadunek** od 3 do 25 h. Pola **Min. stawka ogniwa** i **Min. średnia łańcucha** w €/km odsiewają słabe propozycje. Ustawienia zostają zapamiętane i obowiązują też w Planie floty.

1. W łańcuchach kliknij ☒ **Biorę** — program pobierze pozycję z GPS, oceni czas pracy i przeniesie łańcuch do zakładki **W toku**.
2. W **W toku** pilnujesz postępu; po dowiezieniu kliknij **Zakończ**.
3. Jeśli łańcuch nie dojdzie do skutku, kliknij **✖ Anuluj** — ogniwa wrócą do obiegu.
4. Gdy Amazon skasuje ładunek, użyj **Amazon anulował** — program od razu szuka zamiennika (do 250 km, okno –12/+36 h) i zakłada incydent z odpowiedzianą kwotą TONU.

Dopasowanie starsze niż 24 h przechodzi do **Archiwum**, a oferta, która wypadła z horyzontu albo znikła z tablicy, wraca do kolejki i odżyje sama, gdy znów będzie aktualna. Archiwum nie kasuje danych.

UWAGA — ☒ **Biorę** i **Wyślij ofertę** to deklaracje wobec Amazona, nie notatki.

Przyjęte ogniwa znikają z obiegu dla innych aut. Odrzucenie już przyjętego ładunku krócej niż **24 h** przed załadunkiem to late cancellation i spadek Performance Score, a krócej niż **2 h** jest traktowane jak no-show. Podstawienie auta niezgodnego z wymaganym sprzętem kończy się odrzuceniem na bramie — bez zapłaty za dojazd.

Tablica gotowości floty — kto jest najbliższej załadowania

Zamiast obdzwaniania kierowców z pytaniem, kto jest wolny, dostajesz ranking pilności i po 2–3 gotowe propozycje ładunku dla każdego auta.

Adres w programie: `/gotowosc` · dostęp: Dyspozytor, Spedytor, Administrator

Tablica nie liczy się w momencie otwarcia — silnik przelicza auta w tle i trzyma wynik w pamięci, dlatego w nagłówku widzisz godzinę **policzone: HH:MM**. Gdy dane wyglądają na stare, kliknij **przelicz teraz** albo przy jednym aucie.

- Kolumny liczbowe wiersza: **jazda dziś, tydzień, do przerwy** (ile zostało do wymaganych 45 min) i **wolny od**.
- Pasek u góry: gotowi teraz, w trasie, na pauzie, najbliższy wolny i wymaga uwagi.
- Kolumna **Gdzie** pokazuje w ruchu albo „stoi od” z liczbą godzin i ostatnim adresem.
- Filtry: **wszystkie**, **wolne teraz**, **bez planu**, **bez kierowcy**.

Wynik **pilność** składa się z policzalnych powodów: wolne teraz waży najwięcej (100), ile już stoi razy koszt postoju na godzinę (45), godziny z tygodniowego limitu, które przepadną (35), zbliżający się weekend w czwartek i piątek (25), siła rejonu liczona jako oferty w promieniu 100 km z ostatnich 24 h (15) oraz brak kierowcy (+80). Auto z planem na najbliższe 30 h schodzi w dół (–30). Wszystkie te liczby zmienisz w **wagi**.

1. Przejrzyj propozycje pod wierszem auta — każda ma €/km, puste km, ocenę **godziny** lub **godziny** i krótkie uzasadnienie.
2. Kliknij **Biorę** — program zakłada zlecenie i rezerwuje ofertę dla tego auta na 24 h.
3. Kliknij **Odrzuć** i wpisz powód, np. za słaba stawka albo zła destynacja.

Formularz **Kto pojedzie** odpowiada na jedno pytanie: wpisz magazyn kodem Amazona, godzinę załadunku i kilometry trasy, kliknij **Pokaż gotowych**, a dostaniesz listę aut z dojazdem i oceną wykonalna / ryzykowna / niewykonalna razem z powodem. **tryb TV** pokazuje 10 najpilniejszych aut i odświeża się sam co 60 sekund.

UWAGA — **Biorę** to nie zaznaczenie do namysłu: tworzy zlecenie i blokuje ofertę dla tego auta na dobę. **Odrzuć** z powodem uczy silnik — każde odrzucenie obniża atrakcyjność podobnych ofert na tę destynację dla tego auta przez 14 dni (mnożnik 0,6 za każde trafienie). Nie odrzucaj „na wszelki wypadek”, bo za dwa tygodnie tablica przestanie pokazywać ten kierunek.

Zlecenia — od przyjęcia zlecenia do kompletu dokumentów i faktury

Papier za przewóz — POD z podpisem, ślad GPS, skany CMR — zbiera się przy zleceniu w trakcie jazdy, a nie dopiero wtedy, gdy klient przestaje płacić.

Adres w programie: `/zlecenia` · dostęp: Dyspozytor, Spedytor, Administrator

1. Kliknij **+** **Nowe zlecenie / wklej treść**.
2. Wklej treść maila ze zleceniem w pole **Wklej treść zlecenia** i kliknij **Rozpoznaj pola** — program wyciągnie zleceniodawcę, NIP, miejsca, okna czasowe, palety, wagę, fracht i walutę.
3. Sprawdź rozpoznane pola, uzupełnij **Miejsce** dla załadunku i rozładunku — bez obu tych pól zlecenie się nie zapisze.
4. Wybierz **Auto** i **Kierowca** (albo zostaw „— później —”) i kliknij **Utwórz zlecenie**.

Zlecenie dostaje numer w formacie **ZL/RRRR/NNN**, kolejny w roku. Na liście zleceń masz też przyciski **+** **Zlecenie** przy przejazdach Relay i przy ofertach z dopasowań — wtedy dane przepisują się same, bez wklejania.

- Ścieżka statusów: Nowe → Przypisane → W drodze na załadunek → Załadowane → W drodze do odbiorcy → Dostarczone (POD) → Do faktury → Zafakturowane → Opłacone → Zamknięte.
- Przycisk **→** przesuwa zlecenie o jeden krok; „Ustaw wybrany” pozwala skoczyć do dowolnego statusu, a **✕ Anuluj** zamyka zlecenie jako anulowane.
- Kierowca z telefonu może ustawić tylko cztery: Jadę na załadunek, Załadowane — ruszam, W drodze do odbiorcy, Dostarczone — POD.
- Każda zmiana statusu łąduje na osi czasu razem z czasem, autorem, notatką i pozycją GPS.

Przy **Przypisz** wystarczy wskazać jedno: podasz samego kierowcę — auto dobierze się z jego kartoteki, podasz samo auto — dobierze się przypisany do niego aktywny kierowca. Kierowca dostaje wtedy powiadomienie w aplikacji.

1. Rozwiń **Wpisz POD ręcznie** (przy papierowym CMR) albo poczekaj, aż kierowca zapisze POD z telefonu.
2. Wpisz **Imię i nazwisko odbiorcy** — bez tego pola POD nie zostanie zapisany.
3. Zbierz podpis, dopisz uwagi i zastrzeżenia, dołącz **Zdjęcia dokumentów**.
4. Kliknij **Zapisz POD** — zlecenie samo przejdzie na status Dostarczone (POD).

 Wygeneruj Dowód Przewozu buduje łańcuch skrótów wszystkich zdarzeń zlecenia, podpisuje go kluczem instalacji i robi PDF z kodem QR oraz publicznym linkiem do

weryfikacji. 📁 **Przygotuj komplet (ZIP)** pakuje POD PDF, ślad GPS PDF, dowód PDF i JSON oraz skany. ✉ **Wyślij komplet do klienta** wysyła to samo mailem.

UWAGA — Wystaw fakturę działa raz: gdy zlecenie ma już fakturę, przycisk jest zablokowany, a bez wpisanej kwoty frachtu program odmówi wystawienia. Zlecenie zamknięte lub anulowane nie przyjmuje zmiany statusu, dopóki nie cofniesz go na „nowe”. 🗑 (tylko administrator) kasuje zlecenie razem ze wszystkimi plikami — POD, podpisem i skanami — i tego nie da się odzyskać.

Flota — auta i kierowcy, z których liczy się wszystko inne

Dopasowania, łańcuchy, koszty i wykonalność liczą się z danych auta i kierowcy — jeśli tu jest nieprawda, tam też będzie.

Adres w programie: `/vehicles` · dostęp: Dyspozytor, Administrator

Na ekranie **Auta** zmiany zapisują się same, bez przycisku „zapisz”. Najważniejsze pole to **Rejon postoju (kraj + kod)** — wpisujesz kraj i początek kodu pocztowego, np. PL18, PL 55-040, D95, CZ25. Pole **Magazyn Amazon** (np. POZ2) jest mocniejsze niż odległość: gdy kod magazynu z oferty zgadza się z kodem auta, dojazd liczy się jako 0 km. **Koniec paury / wolne od** wyklucza auto z ofert startujących wcześniej.

- 🚗 **≤ 7,5 t** — lekkie auto; nie dostanie ofert wymagających naczepy, megi, chłodni ani podstawienia.
- 👤 **2 kierowców** — podwójna obsada; wchodzi też do wyliczenia kwoty za anulowaną trasę.
- ✅ **aktywne** — tylko aktywne auta biorą udział w dopasowaniach i wchodzi na tablicę gotowości.

W polach kosztów przy aucie (l/100 km, paliwo €/l, myto €/km, kierowca €/km, leasing/amortyzacja/najem €/dobę, serwis €/km) wpisujesz to, co ten konkretny zestaw naprawę kosztuje. Z tych liczb bierze się kolumna **Rentowność** i **min. opłacalna** stawka w Dopasowaniach.

- Na ekranie **Kierowcy** kliknij + **Dodaj kierowcę** albo 📄 **Import CSV / XLSX**.
- Przy imporcie pobierz najpierw ↓ **Pobierz wzór pliku** — kolumny: Kierowca; Telefon; Auto; Dniówka; ZUS i narzuty; Prawo jazdy; Kod 95; Badania lekarskie; Badania psychologiczne; ADR; Karta kierowcy; Uwagi.
- Uzupełnij terminy dokumentów, klikając kolorowy chip przy kierowcy — chip robi się żółty na 60 dni przed końcem ważności i czerwony po terminie.
- Przypisz kierowcę do auta w polu **Auto** — to przypisanie widzi tablica gotowości, zlecenia i lista dopasowań.

Przycisk **nadaj kod** / **nowy kod** generuje kod dostępu do aplikacji kierowcy (2 litery + 4 cyfry). Kod pokazuje się w komunikacie tylko raz — przepis go i przekaz kierowcy od razu. Przycisk **kartoteka** (pełna karta auta lub kierowcy) jest widoczny tylko dla kont z modułem Gotowość.

UWAGA — **Usuń auto** i **Usuń kierowcę** kasują wpis na stałe. Jeśli chcesz tylko wyjąć zestaw z obiegu, użyj **Wyłącz auto** albo odznacz „aktywne” — dane i historia zostaną. Nowy kod dostępu unieważnia poprzedni w tej samej chwili, więc kierowca w trasie nie wejdzie do aplikacji, dopóki nie dostanie nowego.

Zmiany kierowców i przekazania — slip-seat, wnioski, przewóz zmian

Ciągnik stoi wyłącznie dlatego, że kierowca ma pauzę — moduł szuka drugiego kierowcy, który weźmie to auto na te kilka godzin, i pilnuje protokołu przy przekazaniu.

Adres w programie: `/zmiany` · dostęp: Dyspozytor, Administrator

Na ekranie głównym są **Propozycje slip-seat**: program bierze auta, które postoją co najmniej tyle godzin, ile ustawisz (domyślnie 9), szuka wolnego kierowcy w promieniu (domyślnie 50 km) i sprawdza, co ten kierowca zdąży zrobić i wrócić przed odjazdem z buforem (domyślnie 45 min). Wybierasz punkt przekazania i klikasz **Zaplanuj przekazanie** — obaj kierowcy dostają powiadomienie w aplikacji.

Karta przekazania prowadzi protokół zdawczo-odbiorczy: licznik, paliwo, AdBlue, palety, dokumenty, uszkodzenia, zdjęcia i podpisy obu kierowców na jednym telefonie, a do tego spis wyposażenia (tyczki, pasy, maty) z wykazem braków dla biura.

- **17 kalendarz** — tydzień: kto w trasie, kto w domu, nieobecności i zaplanowane przekazania w jednej siatce.
- **rotacja** — ile tygodni kierowca jest w trasie, kiedy ma wrócić do bazy; alarmuje po przekroczeniu terminu powrotu i gdy od ostatniego odpoczynku 45 h minęło ponad 14 dni.
- **nieobecności** — Urlop, Wyjazd do domu, Zwolnienie L4, Badania, Wymiana karty, Inne; nieobecny kierowca wypada z planowania.
- **ustawienia** — próg postoju (h), promień szukania kierowcy B (km), bufor przed końcem okna (min), po ilu tygodniach w trasie należy się powrót do domu.

 Wnioski kierowców to zgłoszenia z aplikacji: gdzie kierowca zdaje auto, na ile jedzie do domu, kiedy wraca, czym dojeżdża i kto go przejmuje. Filtrujesz przyciskami **Aktualne**, **Czekają na decyzję**, **Zaakceptowane**, **Odrzucone**, **Wszystkie**. Przy wniosku wpisujesz uwagi i klikasz **Akceptuj** albo **Odrzuć**, a po fakcie **Zrealizowane**. Program pilnuje, żeby

data powrotu i liczba dni się zgadzały, nie przyjmuje dwóch wniosków na ten sam termin, daty wstecznej ani wyjazdu dłuższego niż 90 dni — to już wpisuje się jako urlop.

Pod listą wniosków jest zestawienie **Ile osób i w którą stronę** na najbliższe 4 tygodnie. To dane wejściowe do ekranu **Przewóz zmian**, który liczy, czy wożenie ludzi własnym bussem wychodzi taniej niż bilety: koszt tygodnia w rozbiciu, koszt na osobę w jedną stronę, próg opłacalności w osobach na kurs i oba układy postawione obok siebie. Kluczowe jest pole **Busa prowadzi osobny kierowca**: zaznaczone dokłada pusty przejazd powrotny plus dniówkę z ZUS i dietę, co potrafi potroić koszt na osobę.

UWAGA — Akceptuj przy wniosku nie jest samym zapisaniem decyzji: zakłada kierowcy nieobecność „wyjazd do domu” od daty zmiany do daty powrotu i od tej chwili planowanie przestaje go liczyć jako dostępnego, a licznik rotacji rusza od nowa. Samo zgłoszenie kierowcy niczego nie blokuje.

UWAGA — zakończ (przepnij obsadę) natychmiast przepisuje auto na kierowcę przejmującego i zdejmuje je poprzedniemu, zapisując to w historii obu. Kliknij dopiero wtedy, gdy przekazanie faktycznie się odbyło — inaczej flota pokazuje kierowców przy niewłaściwych autach.

Incydenty i roszczenia — przestoje, anulacje TONU, odmowy magazynu

Przestój na placu i anulacja Amazona zamieniają się w pieniądze tylko wtedy, gdy ktoś zdąży złożyć case — program liczy czas i pilnuje terminu za ciebie.

Adres w programie: [/incydenty](#) · dostęp: Dyspozytor, Administrator

Przestój wykrywa się sam z dwóch źródeł: statusu „załadunek” lub „rozładunek” zgłoszonego przez kierowcę w aplikacji oraz pozycji GPS auta stojącego w promieniu **1,2 km** od magazynu Amazona. Zegar rusza od późniejszego z dwóch zdarzeń: faktycznego wjazdu na plac albo **godziny awizacji** — przyjazd przed awizacją nie daje podstawy do roszczenia. Alarm leci w **110. minucie** (czas wolny 120 min minus 10 min zapasu), a po wyjeździe program zamyka incydent, wpisuje liczbę minut i wylicza roszczenie (~30 €/h ponad czas wolny, płatne maksymalnie 8 h).

Gdy auto stoi **poza terenem magazynu** — na parkingu, stacji, u obcego nadawcy — program nie alarmuje i nie zakłada incydentu przestoju, bo Amazon takiego postoju nie płaci.

- Przestój na placu (detention) — zakładany automatycznie.

- ✂ Anulacja przez Amazon (TONU) — z przycisku ✂ **Amazon anulował**, z kwotą **220 €** przy jednym kierowcy i **320 €** przy podwójnej obsadzie.
- 🚚 Zostawiona naczepa, 🚫 Odmowa załadunku/rozładunku, 🛠️ Odrzucenie auta / zły sprzęt, 🏠 Brak towaru / magazyn nieczynny, 🛖 Postój dobowy, 💥 Uszkodzenie, ❌ Nasza anulacja / spóźnienie, 🔗 Inne — te dodajesz przez ➕ **Dodaj incydent ręcznie**.

1. Wejdź na filtr **otwarte** — to lista tego, co jeszcze nie ma złożonego case.
2. Przy przestoju kliknij 📄 **tekst case**, żeby dostać gotowe pismo po angielsku z czasami i kwotą, albo 🖋️ **Napisz case (AI)** — wersja EN do wklejenia i PL z listą załączników.
3. Złóż case w Relay → Support i wróć na listę.
4. W kolumnie statusu wybierz **case zalozony**, wpisz **nr case** i kliknij **Zapisz**.
5. Po decyzji Amazona ustaw **wyplacony** albo **odrzucony**.

Kafelki u góry pokazują: ile incydentów jest otwartych, ile czeka **do założenia case**, ile euro wisi w roszczeniach w toku i ile już wpłynęło. Przy każdym incydencie bez case widnieje **termin do** z liczbą pozostałych dni — na dwa dni przed końcem napis robi się czerwony.

UWAGA — Termin na złożenie case to domyślnie **7 dni od zdarzenia**. Po nim roszczenie przepada i nie odzyskasz go żadnym przyciskiem — dlatego lista „do założenia case” jest tym, co przegląda się codziennie, a nie raz na tydzień. Kwoty i progi (czas wolny, stawka za godzinę, okno anulacji, TONU) to wartości domyślne z praktyki, nie twoja umowa: sprawdź warunki w Relay → Program Policies i wpisz własne w **Ustawienia → Zasady Relay**.

Osobną sprawą są **defekty z Karty wyników** Relay — tam prawo do sporu wygasa po 30 dniach i obsługuje je ekran **Praca → Spory z Amazonem** (/relay/spory), należący do modułu Operacje.

Hermes — transporty liniowe HERMES Einrichtungs Service

Zlecenia od Hermesa przychodzą mailem jako PDF po niemiecku — program czyta je sam, zakłada trasę z godzinami podstawienia i dostawy i pilnuje, żeby żadne podstawienie nie zostało bez auta.

Adres w programie: /hermes · dostęp: Dyspozytor, Księgowość, Administrator

Moduł działa tylko wtedy, gdy w **Ustawieniach** jest zaznaczone **Włącz moduł Hermes**. Maile rozpoznaje po domenie nadawcy (domyślnie **hermes-2mh.de**, **hermes-einrichtungs-service.de**, **ottogroup**) i dzieli na typy: Zlecenie (Auftragsbestätigung), STORNO — anulacja, Zapytanie ofertowe, Eskalacja / pytanie o ETA, Informacja, Inne. Do

każdego maila dostajesz **Ściągawkę (PL)**, „Czego chce Hermes”, termin i słowniczek zwrotów DE/EN→PL.

Na mailu masz przyciski ↩ **Odpowiedz** (szablony **EN, DE, PL (dla mnie)** — popraw pola w [nawiasach] i kliknij ✉ **Wyślij**), ✓ **Załatwione**, ✉ **Oznacz jako nieprzeczytany** oraz ↺ **Przetwórz ponownie**, gdy program źle odczytał PDF.

- Zakładka 📦 **Zlecenia**: statusy Nowe → Zaplanowane → W realizacji → Wykonane → Zafakturowane (albo Anulowane po mailu STORNO).
- Na karcie zlecenia wybierasz **Auto (ciągnik)**, **Kierowca**, **2. kierowca** i klikasz **Zapisz przypisanie**.
- Program sam wykrywa konflikty (⚠ konflikt): nakładanie się zleceń na tym samym kierowcy lub aucie i za krótką przerwę między dostawą a następnym podstawieniem.
- 📅 **Grafik tygodnia** — kafelki zleceń przeciągasz myszą na kierowcę lub auto.
- 🕒 **Okna wolnego ciągnika** — co drugi kierowca zdąży zrobić dla Amazona, gdy naczepa stoi na załadunku.

🔍 **Diagnostyka poczty** odpowiada na pytanie „dlaczego nie wchodzi nowe maile”. Nic nie zmienia — sam podgląd. Na górze jest sekcja **Co z tego wynika** z gotowymi wnioskami, niżej trzy tabele: **1. Z których skrzynek program czyta** (foldery, liczba wiadomości, ostatni Hermes i ostatnia poczta), **2. Na jakie adresy przychodziła poczta Hermesa** oraz **3. Nadawcy odrzuceni**.

1. Porównaj w tabeli 1 kolumny „Ostatni Hermes” i „Ostatnia poczta”: jeśli zwykła poczta wchodzi na bieżąco, a Hermes urwał się tygodnie temu, to nie jest awaria pobierania, tylko zmiana po stronie nadawcy.
2. Sprawdź kolumnę „Foldery”. Jeśli jest tam samo INBOX, a na serwerze reguła przenosi pocztę Hermesa do podfolderu, dopisz ten folder w Ustawieniach → Konta pocztowe.
3. Znajdź kontrahenta w tabeli 3 „Nadawcy odrzuceni” — tam trafia poczta z adresu, którego program nie zna.
4. Kliknij przy nim **to jest Hermes** — adres zostaje dopisany do listy rozpoznawanych domen.
5. Wpisz liczbę dni (domyślnie 60) i kliknij **Odzyskaj pominięte**: program ocenia jeszcze raz maile wcześniej odrzucone i dociąga z serwera ich treść oraz załączniki.
6. Przeczytaj komunikat po odzysku. Jeśli maile zostały rozpoznane, ale nie miały załączników na serwerze, zleceń nie będzie — bez PDF-a nie ma z czego ich odczytać.

Przyciski **to jest Hermes** i **Odzyskaj pominięte** widzi tylko administrator. Odzysk niczego nie kasuje i nic nie wysyła — powtórzenie jest bezpieczne. W Ustawieniach masz jeszcze 🔗 **Dociągnij brakujące załączniki**, ⬇ **Dociągnij zlecenia** za wybraną liczbę dni wstecz, 📄 **Przenieś zaległe do Zleceń** oraz import plików **.eml**. Program alarmuje też sam, gdy na skrzynkę wchodzi zwykła poczta, a maili Hermesa nie ma od tygodnia.

UWAGA — Przycisk **to jest Hermes** dopisuje domenę nadawcy na stałe. Od tej chwili KAŻDY mail z tego adresu będzie traktowany jako Hermes i jego załączniki będą parsowane jako zlecenia — nie klikaj go przy przypadkowym nadawcy.

UWAGA — **Wystaw fakturę dla zaznaczonych** tworzy prawdziwą fakturę w module Faktury (EUR, odwrotne obciążenie — art. 28b) i przedstawia zaznaczone zlecenia na status **Zafakturowane**. Zaznaczaj wyłącznie zlecenia rzeczywiście wykonane — z modułu Hermes tego nie cofniesz.

MLEKPOL — przewóz krajowy dla Spółdzielni Mleczarskiej w Grajewie

MLEKPOL nie daje przewoźnikowi dostępu do swojego systemu — wszystko przychodzi mailem z OPTI-TMS. Program czyta te maile sam: zakłada trasę z postojami, prowadzi kierowcę po rozładunkach, zbiera od niego zdjęcia dokumentów i pilnuje 24-godzinnego terminu na sprzeciw wobec samofaktury.

Adres w programie: `/mlekpól` · dostęp: Dyspozytor, Spedytor, Księgowość, Administrator

Moduł działa tylko wtedy, gdy jest włączony w **Ustawieniach MLEKPOL** (jak Hermes). U klienta, który nie wozi dla MLEKPOL-u, zakładki w ogóle nie widać. Maile rozpoznaje po domenie nadawcy (domyślnie **mlekpól.com.pl**) **oraz** po rozpoznanej treści — sam adres nie wystarczy, żeby przypadkowa stopka z podpisem MLEKPOL-u nie wpadła do modułu.

- ✉ **Wiadomości** — cała poczta z MLEKPOL-u odsiana z reszty skrzynki, z etykietą **Trasa**, **Badanie wet.** albo **Samofaktura**.
- 📋 **Zlecenia** — trasy przydzielone przez OPTI-TMS; tu przypisujesz kierowcę i auto.
- 🚚 **Realizacje** — co jedzie teraz, na którym postoju stoi i czy papiery już wróciły.
- 🧾 **Samofaktury** — rozbiecie faktury na trasy, kilometry i stawkę za km, z zegarem do milczącej zgody.
- 👨⚕️ **Badania wet.** — terminy decyzji dopuszczających auta do przewozu żywności.

Skąd bierze się trasa. Mail „Przydzielono trasę <numer>” zawiera tabelę: jeden wiersz to jeden postój. Program czyta z niego nadawcę, adres i godzinę załadunku, odbiorcę, adres i godzinę dostawy, numer zlecenia, **numer SAP**, numer zamówienia klienta, magazyn, liczbę miejsc paletowych, przegrodę TAK/NIE i uwagi (np. „Towar z Jogo załadunek po 18:00”). Trasa z pięcioma odbiorcami wchodzi jako pięć postojów, a nie jedno zlecenie.

UWAGA — Ten sam mail może przyjść drugi raz — MLEKPOL wysyła poprawkę godziny albo dokłada postój. Program aktualizuje wtedy dane trasy, ale **nie kasuje** statusów postojów, zdjęć ani przypisania kierowcy. Praca zrobiona w drodze nie znika.

1. Otwórz **Zlecenia** i znajdź nową trasę (status **Nowe — bez kierowcy**).
2. Wybierz kierowcę i auto przy trasie na liście albo w karcie zlecenia i kliknij **Zapisz**.
3. Kierowca dostaje powiadomienie i widzi trasę w telefonie w zakładce **MLEKPOL**.
4. Kierowca przesuwka każdy postój: Czeka → Na załadunku → Załadowane → W drodze → Na rozładunku → Rozładowane.
5. Po KAŻDYM rozładunku wysyła trzy zdjęcia: **WZ, list przewozowy i wydruk z termografu**.
6. W **Realizacjach** pilnujesz czerwonych pasków — to postoje rozładowane bez kompletu zdjęć.

UWAGA — Trasa nie zamknie się jako **Wykonana**, dopóki przy każdym rozładunku nie ma kompletu dokumentów. Kierowcy na rampie nie blokujemy — status zapisze się zawsze — ale brak papierów widać od razu, a nie za dwa tygodnie, gdy przyjdzie reklamacja temperatury i nikt już nie pamięta, który wydruk był czyj.

Awizacje — zakładka **Awizacje**. Program **NIE rezerwuje slotów za nikogo**.

MLEKPOL nie udostępnia przewoźnikowi żadnego API, a okna czasowe zamawia się w portalach ODBIORCÓW — każdy z własnym logowaniem. To, co tu jest, to rejestr: który postój wymaga awizacji, do kiedy najpóźniej trzeba ją zrobić, kto ją zrobił i pod jakim numerem.

- Program dopasowuje portal po fragmencie nazwy odbiorcy z maila — wpis LIDL łapie „LIDL Pruszcz Gdański PRG GLN 433”; dłuższy wzorzec wygrywa z krótszym.
- Kolumna **Zamówić do** liczy się z godziny dostawy minus wyprzedzenie ustawione przy portalu.
- Statusy: Do awizacji → Zamówiona → Potwierdzona (albo Odrzucona / Nie wymaga awizacji).
- Po potwierdzeniu kierowca dostaje powiadomienie i widzi zaklepane okno w telefonie — zamiast dzwonić do biura spod bramy.
- Portale, telefony, maile i wyprzedzenia poprawiasz na dole tego samego ekranu.

UWAGA — Program przypomina raz dziennie o każdym postoju, któremu zostało mniej niż 6 godzin do terminu zamówienia slotu — albo termin już minął. Slot, którego nikt nie zamówił, kończy się staniem pod bramą i przepaloną dniówką.

Palety — zakładka Palety. Trasa MLEKPOL to najłatwiejsze miejsce na zgubienie palet: 33 sztuki wychodzą z jednego zakładu, a wracają — albo nie wracają — od czterech różnych odbiorców, często kilka dni później i już innym autem. Program prowadzi dla każdej trasy osobny bilans: **wzięte z zakładu → wydane odbiorcom → odebrane → na kwitach → zwrócone do zakładu**, a to, co się nie domyka, pokazuje jako **bez wyjaśnienia**.

- Kierowca po załadunku wpisuje w telefonie, ile palet wziął z zakładu.
- Przy każdym rozładunku wpisuje: ile zostawił i ile odebrał od ręki.
- Gdy odbiorca nie oddał od ręki — kierowca wpisuje **numer kwitu** i ile sztuk. Kwit nie jest dodatkowym wydaniem: zostawione 8, odebrane 5, kwit na 3 to razem 8.
- Po trasie wpisuje, ile palet oddał z powrotem do zakładu.

UWAGA — Dopóki rubryka **bez wyjaśnienia** nie jest zerem, trasa NIE zamknie się jako wykonana — nawet z kompletem zdjęć. To nie jest nieufność wobec kierowcy: to jedyny moment, w którym da się jeszcze ustalić, u kogo palety zostały. Przy inwentaryzacji zostaje sama liczba i nie ma jej już do kogo przypisać.

Liczyby biorą się WYŁĄCZNIE z ruchów w module **Palety** — nie da się poprawić salda bez zostawienia śladu, kto i kiedy to zrobił. Kierowca wpisuje STAN, nie dokładkę: dwukrotne kliknięcie przycisku przy rampie niczego nie zdubluje, a zmiana liczby w dół zapisuje się jako **korekta** — osobna pozycja w dzienniku, nie zniknięcie palet. Zakłady MLEKPOL-u rozliczają się wyłącznie wymianą 1:1, więc program odmówi wystawienia im kwitu; odbiorcy (sieci handlowe, hurtownie) kwity przyjmują.

Samofakturowanie. MLEKPOL wystawia fakturę za nas i przysyła XML (KSeF, FA(3)) razem z PDF-em. Program rozkłada XML na trasy: data, numer trasy, przebieg, stawka za km, opłaty dodatkowe i lista WZ-ek. Trasy, których nie ma w programie, są wypisane osobno — to pierwszy sygnał, że albo mail z przydziałem nie wpadł, albo to nie jest nasza trasa.

UWAGA — W mailu jest zdanie: „brak odpowiedzi oznacza milczącą zgodę i faktura po 24h zostanie wysłana do KSEF (dotyczy dni roboczych)”. To jest termin handlowy, nie formułka — po nim fakturę poprawia się już wyłącznie korektą. Program liczy te 24 godziny z pominięciem weekendu (tak jak pisze MLEKPOL) i przypomina na 6 godzin przed końcem. Zegar widać przy każdej fakturze w kolumnie **Zostało**.

1. Otwórz **Samofaktury** i wejdź w fakturę ze stanem **Do sprawdzenia**.
2. Porównaj rozbieżności na trasach z tym, co faktycznie zrobiliśmy — kilometry i stawka są przy każdej trasie, na dole jest średnia zł/km.
3. Kliknij **Zgadza się** albo **Zgłaszam sprzeciw**, wpisując w uwadze, co się nie zgadza.

4. Faktury, przy której nikt nie kliknął nic, program po terminie oznacza jako **Milcząca zgoda** — żeby nie wyglądała dalej na otwartą sprawę.

Badania weterynaryjne. MLEKPOL przypomina mailem o wygasających decyzjach dopuszczających pojazd do przewozu środków spożywczych. Program wiąże je z autem po numerze rejestracyjnym i przypomina na 30 dni przed. Bez ważnej decyzji auto nie wjedzie na rampę, a trasa przepada w dniu załadunku. Po wysłaniu nowego badania kliknij **Załatwione**.

Zaległości. Maile sprzed włączenia modułu wczytasz ręcznie: w Gmailu otwórz wiadomość → ⋮ → „Pobierz wiadomość”, a plik .eml wrzucić w **Ustawieniach MLEKPOL**. Program sam rozpozna, czy to trasa, badanie czy samofaktura.

Magazyn — palety i wydania RW

Palety i chemia znikają cicho i bez śladu — ten ekran zapisuje w kilku dotknięciach, kto co wziął i na którą naczepę, jeszcze przy bramie.

Adres w programie: /magazyn · dostęp: Dyspozytor, Magazynier, Administrator

Ekran magazyniera ma pięć zakładek: 🏠 **Start**, 📦 **Palety**, 📄 **Zakup**, 🧴 **Wydaj RW**, 🕒 **Historia**. Na starcie widzisz stan magazynu bazy, palety w trasie (ile stoi na której naczepie) i trzy duże przyciski.

1. Wejdź w 📦 **Palety** i sprawdź kierunek u góry — wydanie z bazy na naczepę czy przyjęcie z naczepy do bazy. To jedyna rzecz, której program sam nie wykryje.
2. Wybierz **Naczepę** z listy.
3. Wybierz **Rodzaj palety** (EPAL/EUR, chemiczne CP, plastikowe H1, gitterboxy, nadstawki, jednorazowe).
4. Wpisz **Ile sztuk** i wskaż **Kierowcę**.
5. Kliknij ➡ **ZAPISZ WYDANIE** albo ⬅ **ZAPISZ PRZYJĘCIE** i przeczytaj zielony komunikat: literówkę w ilości poprawia się od razu, a nie na inwentaryzacji.

📄 **Zakup** to dostawa palet od dostawcy: **Od kogo** (wymagane), **Numer dokumentu / faktury**, do pięciu pozycji (Rodzaj, Szt., zł/szt.), 📷 **Zdjęcie dokumentu** i przycisk 📄 **ZAPISZ ZAKUP**. Dostawca zakłada się sam jako osobne miejsce, żeby dało się później sprawdzić, od kogo i po ile kupujesz.

🧴 **Wydaj RW** to imienne wydanie materiałów zużywalnych: chemia, eksploatacja, BHP, materiały, drobne narzędzia. Bez wskazania kierowcy program odmówi zapisu. Stanów magazynowych domyślnie NIE prowadzi — kontrola polega na porównaniu, ile kto bierze na 1000 km w stosunku do reszty floty. Gdy kierowca przekracza **2x medianę floty**, dostajesz komunikat, ale wydanie i tak się zapisuje.

- Biuro ma osobny ekran **/palety**: **Gdzie są palety** (magazyny, naczepy, kontrahenci, skupy — sztuki i wartość księgowa),
- **Kwity** — otwarte dłuży paletowe z terminem (domyślnie 30 dni) i licznikiem dni po terminie; zamykasz je, wskazując naczepę, na którą palety wróciły,
- **Sprzedaże na skupach** — kto, ile, po ile, ze zdjęciem kwitu,
- **Wyceny i zasady** — wartość i cena skupu każdego rodzaju oraz tryb rozliczania kontrahenta: tylko wymiana 1:1, tylko na kwit albo oba, plus limit sztuk na kwitach.

UWAGA — Naczepa nie może zejść poniżej zera: jeśli wydajesz z niej więcej sztuk, niż ma zapisanych, program odmówi i poda stan. Nie obchodź tego zmyśloną korektą — saldo ujemne na naczepie oznacza, że od tego momentu cała ewidencja palet jest zmyśloną. Magazyny fizyczne i konta kontrahentów mogą być chwilowo ujemne i tam blokady nie ma.

UWAGA — Sprzedaży palet na skupie program nie zapisze **bez zdjęcia kwitu z pieczętą**, a cała kwota wchodzi kierowcy na zaliczkę. Sprawdzane jest też mnożenie sztuki × cena: rozjazd większy niż 2% blokuje zapis, a cena niższa o ponad 15% od zwykłej na tym skupie daje ostrzeżenie.

Finanse — koszty, zaliczki, wydatki kierowców i tankowania

Zebrać w jednym miejscu każdą złotówkę i każde euro wydane przez kierowcę w trasie — z paragonem, kwotą VAT i krajem — żeby dało się je rozliczyć z zaliczki, oddać kierowcy i odzyskać VAT zagraniczny.

Adres w programie: `/rozliczenia (wydatki i zaliczki) oraz /tankowania` · dostęp: Dyspozytor, Księgowość, Administrator

Wejść na **/rozliczenia**. U góry wybierz **Miesiąc**, kierowcę i status, potem **Pokaż**. Pod filtrami masz podsumowanie: **Per kierowca**, **Per kraj (VAT do odzyskania)** i liczbę wydatków bez zdjęcia paragonu.

Zaliczkę wpisujesz w bloku **Zaliczka dla kierowcy**: kierowca, kwota, waluta, forma (gotówka, przelew, BLIK, karta) i opis. Tabela sald pokazuje **Saldo zaliczek, Wydane z zaliczki, Zostało i Z własnych (do zwrotu)**. Saldo liczone jest osobno dla każdej waluty — zaliczka w PLN rozlicza się z wydatkami w PLN, EUR z EUR. Kolumna zbiorcza w EUR używa kursów z Ustawień (**fx_PLN**, **fx_CZK**...); bez nich program bierze przybliżenia.

- Kierowca zgłasza wydatek z aplikacji: kategoria, kraj, kwota, waluta, VAT, z czego zapłacił i zdjęcie paragonu.

- „własne pieniądze” i „BLIK — mój telefon” to formy DO ZWROTU — program dolicza je kierowcy w liście płac; „BLIK — telefon firmowy” i „karta firmowa” nie są zwracane.
  - Wydatek akceptujesz przyciskiem ✓, odrzucasz ✗. Odrzucony nie wchodzi do salda ani do paczki.
  - Paragony: .jpg, .jpeg, .png, .webp, .pdf, .heic; zdjęcia są kompresowane po wgraniu.
1. Po zamknięciu miesiąca przejrzyj wydatki ze statusem „nowy” i zaakceptuj albo odrzuć każdy.
  2. W bloku **Paczka dla biura księgowego / firmy VAT** ustaw miesiąc i kliknij **Zbuduj paczkę ZIP**.
  3. W ZIP-ie dostajesz: wydatki.csv, VAT_zagraniczny.csv (tylko pozycje spoza PL), zaliczki.csv oraz katalog paragony/ ze zdjęciami nazwanymi „2026-08_KOWALSKI_0012_paliwo_DE_143.20EUR.jpg”. README.txt wymienia numery wydatków bez zdjęcia.
  4. Wpisz **e-mail biura księgowego** i **e-mail firmy VAT**, kliknij **Zapisz adresy**, a przy paczce **Wyślij**.

UWAGA — Wysłanie paczki przyciskiem **Wyślij** zmienia status wszystkich wydatków z tej paczki (poza odrzuconymi) na „wysłany”. Kosz przy wydatku kasuje go razem ze zdjęciem paragonu z dysku — tego nie da się cofnąć, a paragon jest jedynym dowodem do zwrotu VAT.

Zakładka **/tankowania** to zgłoszenia kierowców zestawione z zestawieniem operatora kart. W bloku **Zestawienie operatora kart paliwowych** wybierz operatora (UTA, TFC, DKV, Shell, ORLEN, E100, Eurowag, Circle K, MOYA, BP / Aral, TotalEnergies, IDS, inny), wskaż plik i kliknij **Importuj i paruj**. Program rozpoznaje kolumny po nagłówkach (potrzebne co najmniej data + litry albo kwota); CSV może mieć separator „;”, „,”, tabulator albo „|”.

- Parowanie: ta sama data ± 1 dzień i litry ± 3 % albo kwota ± 3 %; jeśli w zestawieniu jest rejestracja, musi zgadzać się z autem tankowania.
- Tabela **Transakcje operatora bez zgłoszenia kierowcy** to pozycje z faktury operatora, których nikt nie zgłosił — tu wychodzą tankowania na cudze auto.
- **Paruj ponownie** przepuszcza jeszcze raz wszystkie niesparowane transakcje.
- **Per auto** pokazuje litry, koszt w EUR, €/l i l/100 km liczone z odczytów licznika.

UWAGA — Import zestawienia operatora **nie sprawdza duplikatów**. Wgranie tego samego pliku drugi raz wpisze wszystkie transakcje jeszcze raz i zawyży koszt paliwa — każdy plik wgrywaj dokładnie raz.

Rozliczenia tras i samofakturowanie Amazona

Zestawić każdy wykonany przejazd z tym, co Amazon rzeczywiście zapłacił w tygodniowym samofakturowaniu, i wyłapać przejazdy nierozliczone, niedopłacone oraz te, za które trzeba wystawić fakturę obcemu przewoźnikowi.

Adres w programie: `/rozliczenia-tras` · dostęp: Dyspozytor, Księgowość, Administrator

Zakładki: 💰 **Kasa do odzyskania**, 🚚 **Przejazdy**, 📄 **Samofakturowanie**, ⬆ **Import**, 🏠 **Przewoźnicy**, 📄 **Faktura do przewoźnika**. Kluczem każdego przejazdu jest Load ID z Relay — ten sam numer widzi kierowca w aplikacji i ten sam jest w kolumnie „Load ID” samofakturowania.

1. Wejdź na ⬆ **Import samofakturowania**, wskaż pliki Amazona (XLSX i PDF o nazwie zaczynającej się od AZNG...) i kliknij **Importuj**. Możesz wgrać kilka faktur naraz.
2. Sprawdź kolumnę **Suma zgadza się z XLSX?** — porównuje kwotę z PDF-a z sumą pozycji z XLSX-a (dopuszczalna różnica 2 grosze).
3. Jeśli rozliczenie przyszło z konta nieznanego przewoźnika, program poprosi o rozstrzygnięcie: **To NASZA firma** albo **To OBCY przewoźnik**.
4. Wejdź na 💰 **Kasa do odzyskania** i przerób kubeczki: bez dowodu wykonania, niezafakturowane, różnice, bez śladu u nas, bez zleceniodawcy.
  - Program porównuje kwotę zapłaconą z oczekiwaną z tolerancją 0,50 € — mieści się: „zgodny”, nie mieści: „różnica”.
  - Wiersze XLSX bez Load ID to podsumowania całej trasy (PER_TRIP). Kwota trasy siedzi na takim wierszu, a poszczególne ładunki mają zera — dlatego program zapisuje je osobno jako dopłatę do trasy i nie liczy pieniędzy dwa razy.
  - Kubeczki liczone są z ostatnich 60 dni, a kwota „na stole” z ostatnich 90 dni. Codzienna kontrola zgłasza trasy wykonane ponad 14 dni temu bez rozliczenia.
  - Eksporty: przejazdy.xlsx (Oczekiwana €, Zapłacona €, Różnica €) i uzgodnienie.xlsx (każdy kubeczek na osobnej zakładce).

Przy niedopłacie otwórz z karty przejazdu zgłoszenie do Relay Support — program przygotuje treść i wyśle ją z konta pocztowego programu, a wysyłkę odnotuje w historii zdarzeń.

Gdy jeździsz na tablicy obcego przewoźnika, Amazon płaci jemu, a ty fakturujesz jego. W 🏠 **Zleceniodawcy (przewoźnicy)** ustaw mu **Prowizja %**, a potem w 📄 **Faktura do przewoźnika** wybierz przewoźnika, zakres od-do, zaznacz pozycje i kliknij **Utwórz fakturę dla zaznaczonych**.

UWAGA — Faktura dla obcego przewoźnika powstaje od razu jako **wystawiona**, z nadanym numerem — nie jako szkic. Sprawdź prowizję i zaznaczone Load ID przed kliknięciem.

UWAGA — Ponowny import tego samego numeru faktury Amazona kasuje wszystkie dotychczasowe pozycje tego rozliczenia i wpisuje je od nowa z wgranego pliku. Wgrywaj wersję ostateczną — poprawki wprowadzone ręcznie przepadną.

Bank — wyciągi PKO BP i rozliczenie płatności kierowców

Wciągnąć wyciąg bankowy i rozdzielić każdą operację na kierowcę i kategorię, tak żeby płatności kartą, bankomaty i przelewy same zamieniły się w wydatki, zaliczki i wypłaty.

Adres w programie: [/bank](#) · dostęp: Księgowość, Administrator

1. Wejdź na **↑ Import wyciągu bankowego**, wskaż jeden lub kilka plików i kliknij **↑ Importuj**.
2. Przeczytaj podsumowanie: **W pliku, Nowe, Duplikaty, Auto-przypisane, Do przypisania**.
3. Wróć na listę operacji, ustaw filtr na „do przypisania” i przejdź pozycję po pozycji.
4. Na karcie operacji wybierz **Kierowca, Auto, Kategoria** i kliknij **Zapisz przypisanie**.
5. Zaznacz „zapamiętaj kartę” albo „zapamiętaj kontrahenta”, żeby kolejne takie operacje przypisywały się same.
  - Formaty: PDF „Historia zaawansowana” / „Historia operacji” z iPKO biznes (serwer musi mieć poppler-utils), CSV z iPKO (średnik albo przecinek, cp1250 lub utf-8) oraz MT940. Limit 25 MB na plik.
  - Kwota ujemna to wydatek, dodatnia to wpływ; przeliczenie na PLN idzie po kursie NBP z dnia operacji.
  - Deduplikacja: identyfikator transakcji, a gdy go nie ma — numer referencyjny, a w ostateczności odcisk z daty, kwoty, waluty, tytułu, kontrahenta i rachunku. Ten sam wyciąg wgrany drugi raz da same duplikaty.
  - Reguły automatyczne rozpoznają myto, paliwo, parking, myjnię, prom, naprawę, nocleg, ZUS/US, leasing, ubezpieczenie, opłaty bankowe i wpływy od Amazona, a kierowcę — po mapie kart (cztery ostatnie cyfry) i mapie kontrahentów.

Przypisanie od razu tworzy wpis u kierowcy: kategoria wydatkowa → wydatek ze statusem „zaakceptowany” i płatnością „karta firmowa”, **Zaliczka** → zaliczka o formie

„bankomat” albo „przelew”, 💰 **Wypłata wynagrodzenia** → wpis przypisany do miesiąca z pola **Wynagrodzenie za miesiąc**. Datą wpisu jest data waluty, nie data księgowania.

Jedną operację obejmującą kilka rzeczy dzielisz na części — suma części musi dokładnie równać się kwocie operacji, inaczej program odmówi zapisu. Operację, która nikogo nie dotyczy, oznacz 🚫 **Ignoruj**. ↺ **Uruchom reguły ponownie** przelicza tylko operacje nowe i przypisane automatycznie, ręcznych nie rusza.

UWAGA — Zmiana kategorii albo kierowcy natychmiast przepisuje dane w rozliczeniach kierowcy, a zdjęcie przypisania kasuje wygenerowany wcześniej wydatek, zaliczkę lub wypłatę. Jeśli lista płac za dany miesiąc jest już zamknięta, poprawka w banku nie zmieni zamrożonego naliczenia — a saldo kierowcy tak.

Wynagrodzenia — lista płac kierowców, diety i wyrównania

Policzyć miesięczne wynagrodzenie każdego kierowcy z dni w trasie, krajów pobytu, zaliczek i wydatków, a potem zamrozić to naliczenie i przekazać do programu kadrowo-płacowego.

Adres w programie: [/wynagrodzenia](#) · dostęp: Księgowość, Administrator

Miesiąc przełączasz strzałkami < / >. Tabela ma kolumny: **Podstawa, Dni trasa / zagr., Kraje (dni), Godz., Diety wirt., Dniówki, Soboty, Wyrówn., Premie / potr., Brutto, Zwrot wyd., Zaliczka, Do wypłaty** i — gdy masz moduł Bank — **Wypłacono (bank)**.

1. Ustaw kurs EUR na miesiąc: wpisz go i kliknij **zapisz**, albo kliknij **NBP** — program pobierze średni kurs z tabeli A na ostatni dzień roboczy miesiąca. Bez tego liczy kursem domyślnym 4,30.
2. Sprawdź dni w trasie, godziny i doby diet — program szacuje je z GPS auta i zdarzeń z aplikacji kierowcy (domyślnie 8 h za dzień w trasie, maksymalnie 13 h z oszacowania).
3. Popraw, co trzeba, w bloku 🖋 **Korekty ręczne** i kliknij **Zapisz korekty**.
4. Dopisz **premia (+)** albo **potrącenie (–)** w bloku ➕ **Premia / potrącenie**.
5. Pobierz ↓ **CSV** albo ↓ **XLSX** dla biura, a dla kierowcy 📄 **Pasek PDF** i 📅 **Karta pracy PDF**.
6. Na końcu kliknij 🔒 **Zamknij miesiąc**.
  - Do wypłaty = brutto + zwrot wydatków z własnych pieniędzy i BLIK-a z telefonu prywatnego — niewykorzystana zaliczka (potrącenie zaliczki można wyłączyć w parametrach).

- Diety wirtualne (art. 26g ustawy o czasie pracy kierowców, domyślnie 60 EUR/dobę wyłączone z ZUS i 20 EUR/dobę zwolnione z PIT) to wyłącznie informacja o kwocie zwolnionej — **nie zwiększają wypłaty**.
- Wyrównanie liczone jest do płacy minimalnej kraju delegowania: dni delegowania × godziny × stawka EUR/h minus to, co już zapłacone.
- Dodatek sobotni domyślnie 25 PLN za godzinę pracy w sobotę.
- Model płacowy per kierowca: „etat” (podstawa + ryczałt + wyrównania) albo „dniówkowy” (podstawa + dniówka EUR za dzień w trasie).

UWAGA — Wszystkie kwoty są brutto i orientacyjne — składki i podatek liczy program kadrowo-płacowy. Nie traktuj kolumny **Do wypłaty** jako kwoty przelewu bez sprawdzenia w kadrach.

UWAGA — W zamkniętym miesiącu nie zapiszesz kursu, premii, potrącenia, korekty ani parametrów kierowcy — program odbije każdą taką próbę. Otworzyć miesiąc ponownie może wyłącznie administrator, a przy kolejnym zamknięciu naliczenie liczone jest od zera z bieżących danych. Zamknięcie miesiąca przenosi też potrącone w nim mandaty do archiwum.

Mandaty i kary — od zdjęcia dokumentu do potrącenia z wypłaty

Mandat z zagranicy przychodzi w kopercie i ginie w szufladzie — tu wchodzi ze zdjęciem, przeliczony na złotówki, i sam wpada w potrącenie na liście płac właściwego kierowcy.

Adres w programie: [/mandaty](#) · dostęp: Dyspozytor, Księgowość, Administrator

1. Kliknij **+** **Nowy mandat / kara**.
2. Zrób zdjęcie dokumentu albo wgraj PDF i naciśnij **🔍 Rozpoznaj z OCR** — program spróbuje odczytać kwotę, walutę, datę, numer i organ. OCR działa tylko przy skonfigurowanym AI i przy plikach do 12 MB.
3. Wybierz **Kierowcę** (pole obowiązkowe) i **Rodzaj**: Mandat drogowy, Kara ITD/BAG, Opłata drogowa, Parking, Szkoda, Inna.
4. Wpisz **Organ / kraj** i **Numer dokumentu / sprawy**.
5. Podaj **Kwotę** i **Walutę**. Pole kursu zostaw puste — program weźmie kurs NBP z dnia wykroczenia.
6. Uzupełnij daty i **Opis (widoczny dla kierowcy)** oraz osobno **Notatki wewnętrzne**.
7. Kliknij **+** **Dodaj mandat**.

Na karcie mandatu masz komplet decyzji: **Do potrącenia w miesiącu**, **Rozłóż na raty** (2–36 rat w kolejnych otwartych miesiącach), **Zapłacony przez kierowcę**, **Zapłacony przez firmę**, **Odwołanie** z numerem sprawy, **Anuluj**, **Przywróć do „nowy”** oraz **Potrącony (ręcznie)**. Każdą zmianę widać w sekcji **Historia**.

Kierowca widzi swoje mandaty w aplikacji telefonu: kwotę, zdjęcie, status potrącenia i przycisk potwierdzenia zapoznania się. Dlatego opis pisz tak, żeby wiedział, o co chodzi — notatki wewnętrzne zostają w biurze.

Zakładki u góry przełączają statusy, a nad listą liczą się sumy: ile jest do potrącenia i ile leży jako nowe bez decyzji. Ten sam zestaw z filtrami wyeksportujesz przyciskiem **XLSX**. Mandat trafia do archiwum sam, w chwili zamknięcia listy płac za miesiąc potrącenia.

UWAGA — Jeżeli wskazany miesiąc listy płac jest już zamknięty, potrącenie wchodzi do najbliższego otwartego — sprawdź komunikat po zapisie. Odwrotnie działa to gorzej: cofnięcie mandatu ze statusu „do potrącenia” usuwa pozycje płacowe tylko z miesiący otwartych, a w zamkniętych potrącenie zostaje i musisz je skorygować ręcznie.

Faktury i KSeF — sprzedaż, korekty, e-faktura

Wystawić fakturę za wykonane przejazdy i incydenty, wysłać ją kontrahentowi i do KSeF, a na koniec miesiąca wydać rejestr sprzedaży VAT.

Adres w programie: [/faktury](#) · dostęp: Księgowość, Administrator

1. Zanim wystawisz pierwszą fakturę, uzupełnij **Faktury — ustawienia**: dane sprzedawcy, NIP, IBAN, wzorzec numeru, domyślną walutę i termin.
  2. Kliknij **Nowa faktura** i wybierz **Kontrahent (nabywca)** — waluta, termin płatności i domyślny VAT podstawiają się z jego kartoteki.
  3. W bloku **2. Źródła pozycji** dołóż przyciskiem + niezafakturowane przejazdy i incydenty albo dodaj + **pozycja ręczna**.
  4. Kliknij **Wystaw fakturę (nadaj numer)** albo **Zapisz jako szkic**.
  5. Na podglądzie wyślij fakturę mailem (**Wyślij**) i — jeśli używasz e-faktury — **Wyślij do KSeF**.
- Numeracja z wzorca **FV/{RRRR}/{MM}/{NNN}** (korekty **FK/...**); licznik biegnie w obrębie miesiąca, gdy we wzorcu jest {MM}, a w obrębie roku, gdy go nie ma.
  - Domyślnie: waluta EUR, termin 30 dni, PKWiU 49.41, nazwa usługi „Usługa transportowa / Transport service”.

- Stawki VAT: 23 %, 8 %, 5 %, 0 %, zw., **NP - art. 28b (reverse charge)** i oo. Kontrahenci Amazona spoza Polski mają w kartotece „np” — w XML KSeF przekłada się to na „np II” (nabywca z UE) albo „np I” (spoza UE).
- Kurs dla waluty innej niż PLN pobiera się z NBP z dnia poprzedzającego wystawienie. Gdy NBP jest nieosiągalny, pojawia się „BRAK KURSU — uzupełnij”.
- Statusy: szkic → wystawiona → wysłana → w KSeF → opłacona; osobno anulowana. Szkic nie ma numeru i nie da się go wysłać.

Kontrahentów prowadzisz w **Kontrahenci**. Polski NIP jest sprawdzany sumą kontrolną i zły numer blokuje zapis. Kontrahenta nie kasujesz: przycisk **Ukryj** tylko wyłącza go z listy. Rekordy Amazona wgrane fabrycznie mają znacznik „(do weryfikacji)” — sprawdź adres i VAT na Relay → Payments, zanim wystawisz na nie fakturę.

 Rejestr sprzedaży VAT daje miesięczne zestawienie w rozbiciu na stawki z sumami w PLN, do pobrania jako CSV lub XLSX. Osobno **eksport.zip** pakuje wszystkie XML-e KSeF danego miesiąca wraz z rejestrem — to jest paczka dla biura rachunkowego.

UWAGA — Faktury, która ma już numer KSeF, program nie pozwoli anulować — jedyną drogą jest faktura korygująca. Wysyłka do KSeF idzie na środowisko wpisane w ustawieniach (**test**, **demo** albo **prod**) — przed pierwszą prawdziwą fakturą sprawdź, które jest ustawione, bo faktura wysłana na prod jest już w rejestrze Ministerstwa Finansów.

UWAGA — Jeśli po wysyłce numer KSeF nie wrócił, nie wysyłaj drugi raz: użyj **Sprawdź status KSeF**. KSeF rozpoznaje powtórkę po NIP-ie, rodzaju faktury i numerze.

Zysk i marża — rentowność przejazdów Relay

Pokazać, ile z przychodu z tablicy Relay naprawdę zostaje po paliwie, mycie, kierowcy i koszcie dobowym auta — per przejazd, per relacja i per okres.

Adres w programie: `/rentownosc` · dostęp: Księgowość, Administrator

Okres wybierasz przyciskami: **Ten tydzień**, **Poprzedni tydzień**, **Ten miesiąc**, **Poprzedni miesiąc**, **30 dni**, **90 dni**, **Wszystko**, albo wpisujesz od-do. Tydzień liczony jest od poniedziałku do niedzieli, tak jak w Amazon Relay. Przy tygodniu i miesiącu program dokłada porównanie z poprzednim okresem tego samego typu.

Tabela **Rentowność per relacja** grupuje przejazdy po parze kodów (np. POZ2 → FRAX) i pokazuje przychód, zysk, marżę, km i €/km. Tabela **Przejazdy** to pojedyncze przejazdy.

Przejazdy anulowane są wyłączone z sum i policzone osobno. Lista pokazuje maksymalnie 600 przejazdów z okresu.

- Koszt = paliwo (spalanie × cena) + myto + kierowca (dniówka + narzuty × liczba dni) + koszt dobowy auta + serwis na km + dodatki + prowizja spedycyjna.
- Wartości domyślne: paliwo 1,55 €/l, spalanie 28 l/100 km, dniówka kierowcy 100 € + 40 € narzutów dziennie, koszt dobowy auta 60 €, 550 km na dobę (1000 km przy podwójnej obsadzie), minimalna marża 12 %, prowizja 0 %.
- Myto liczone według krajów startu i mety (PL 0,14, DE 0,35, CZ 0,22, AT 0,57, CH 0,90 €/km), a gdy krajów nie znamy — 0,22 €/km. Auto do 7,5 t dostaje 45 % stawki myta i 14 l/100 km.
- Liczba dni, gdy nie znamy kalendarza, to kilometry podzielone przez km na dobę, zaokrąglone w górę — dniówkę i koszt dobowy płacisz też za postoje.
- €/km liczone od stawki podzielonej przez kilometry z mapy powiększone o ryczałt dojazdu 50 km.

Koszty firmy nadpisują się warstwami: wartości wbudowane, potem config.yaml, potem **Ustawienia**, na końcu koszty wpisane w kartotece konkretnego auta. Podwójna obsada podwaja koszt kierowców tylko wtedy, gdy przy aucie są dwaj kierowcy niebędący kierowcami wirtualnymi.

UWAGA — Koszt i zysk zapisują się przy przejęciu przejazdu z tablicy Relay i odświeżają tylko dopóki przejazd na tej tablicy wisi. Zmiana ceny paliwa czy dniówki w Ustawieniach **nie przelicza wstecz** przejazdów już zamkniętych — porównując dwa miesiące, porównujesz też dwa zestawy parametrów.

Parametry kosztów zmienia się w module Ustawienia, do którego rola „Księgowość” nie ma dostępu — zmianę stawki paliwa czy dniówki zgłoś administratorowi.

Audyt i efektywność — audyt 10 tras, efektywność kierowców, dziennik aktywności

Trzy narzędzia kontrolne: pokazuje klientowi, gdzie ucieka mu marża, sprawdza, czy kierowca nie rozciąga pracy o dodatkową dniówkę, i zapisuje, kto w programie co zrobił.

Adres w programie: `/audyt-tras` · dostęp: Administrator, Dyspozytor

Wszystkie trzy ekrany znajdziesz w menu **Narzędzia**. Uwaga na rozbieżność: moduł „audyt” mają w uprawnieniach także dyspozytorzy i widzą te pozycje w menu, ale **każdy z trzech ekranów jest dodatkowo zamknięty na administratora**. Dyspozytor kliknie i zostanie odbity na pulpit.

1. Wejdź na „Audyt 10 tras”. W polu „Firma klienta” wpisz nazwę, w „Kraj siedziby” dwuliterowy kod (domyślnie PL) — od niego zależy wykrywanie kabotażu.
2. W dużym polu tekstowym wklej trasy, JEDNA W LINII, w formacie: **data[godz]; skąd; dokąd; stawka €; [auto]; [km]**. Separatorem może być średnik, tabulator albo kreska pionowa.
3. Jako „skąd/dokąd” podaj kod magazynu Amazona (np. DTM8), kod pocztowy z miastem albo samo miasto. Linia z mniej niż czterema polami zostanie pominięta.
4. Kliknij „Policz audyt”, a potem „🖨 Wydruk / PDF dla klienta”.

Audyt liczy kilometry po drogach, koszty według twojej karty **Ustawienia → Rzeczywiste koszty firmy**, zysk i €/km z doliczonym dojazdem, a między kolejnymi trasami wykrywa puste przejazdy, przerwy w godzinach i dni bez przychodu. W podsumowaniu dostajesz kafle ZYSK, PRZYCHÓD, PUSTE km, zysk/dzień, dni bez przychodu i „tras poniżej kosztów”, a pod nimi listę wniosków „Gdzie ucieka marża”. Kafle zysku i kosztu widzą wyłącznie osoby z modułem Zysk.

„Efektywność kierowców” liczy z migawek telematyki, przyjętych łańcuchów i statusów z aplikacji: kilometry i godziny w ruchu na dobę, rzeczywisty czas ogniwa od wyjazdu z placu załadunku do wjazdu na plac rozładunku, postoje poza placem Amazona i przepracowane soboty. Czas oczekiwany modelowany jest jako 65 km/h plus 45 min przerwy po każdych 4,5 h i 9 h pauzy po 9 h jazdy; wynik to liczba 0-100. Rozwinięcie „ogniwa” pokazuje mnożnik i znacznik tam, gdzie z rozciągnięcia zrobiła się dodatkowa doba.

UWAGA — Wynik efektywności to **informacja do rozmowy z kierowcą, a nie automatyczna ocena** — art. 22 RODO zabrania podejmowania wobec pracownika decyzji wywołujących skutki prawne wyłącznie na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania. Zanim potrącisz komuś dniówkę na podstawie tej tabeli, sprawdź konkretne ogniwo: model nie zna korków, kontroli ITD, awarii ani kolejki na placu.

„Dziennik aktywności” (/admin/aktywnosc) pokazuje pięć kolumn: Data, Użytkownik, Akcja, Szczegóły, IP. Program zapisuje tu każdą operację POST razem z przesłanymi polami formularza oraz otwarcie każdej strony, a poza tym zdarzenia szczególne: logowanie, nieudane logowanie, 2FA, wprowadzenie klucza licencyjnego, eksport RODO, pobranie kopii zapasowej i odrzucone żądanie z obcej strony. Pola, których nazwa zawiera „pass” albo „has”, są przed zapisem wycinane.

UWAGA — Dziennik NIE jest archiwum. Na ekranie widzisz 500 najnowszych zdarzeń, a w bazie przechowywane jest ostatnie 5000 — starsze są kasowane bezpowrotnie. Przy intensywnej pracy biura to bywa kilka dni wstecz, więc jeśli badasz konkretny incydent, zrób zrzut ekranu albo kopię zapasową bazy od razu, a nie po tygodniu.

Asystent AI — czat z danymi floty i OCR dokumentów

Odpowiada zdaniem na pytanie, na które inaczej trzeba by otworzyć cztery ekrany i policzyć ręcznie — na przykład które auto stoi najdłużej albo ile mamy do odzyskania z incydentów.

Adres w programie: `/ai` · dostęp: Administrator, Dyspozytor, Spedytor, Księgowość

Wejdź w **Narzędzia** → **Asystent AI**. Piszesz pytanie w polu na dole, wysyłasz przyciskiem **Wyślij** ► albo skrótem **Ctrl+Enter**. Po prawej masz gotowe „Sugerowane pytania”. Historia rozmowy trzymana jest w sesji przeglądarki, tylko 16 ostatnich wypowiedzi, i kasuje się po wylogowaniu.

- **Anthropic (Claude)** — dane przetwarzane w USA.
- **OpenAI / zgodne API** — USA albo dowolny inny serwer, jeśli podasz własny adres API; tą drogą podłączysz też Groq, OpenRouter, Together albo lokalną Ollamę.
- **Mistral AI (UE)** — przetwarzanie we Francji; Pixtral do OCR, Voxtral do dyktowania.
- **Ollama (lokalnie)** — model chodzi na twoim sprzęcie, dane nie opuszczają firmy.
- **AWS Bedrock (w przygotowaniu)** — szkielet jest, ale nie był testowany na żywo, więc nie opieraj na nim pracy.

1. Wejdź w Ustawienia → „Asystent AI — ustawienia”. Ekran jest dostępny tylko administratorowi.
2. Wybierz **Dostawca (ai_provider)**. Wartość „— wyłączone (tryb offline) —” zostawia asystenta bez modelu.
3. Wklej **Klucz API**. Puste pole = zostaw poprzedni klucz; wpisany znak „-” = wyczyść klucz.
4. Ustaw **Budżet dzienny USD** i zostaw zaznaczone **maskuj PII przed wysyłką**.
5. Kliknij 🐼 **Testuj połączenie** — zapisze formularz i wyśle krótkie zapytanie próbne.

Asystent nie zgaduje z pamięci — na czas odpowiedzi sięga po jedenaście narzędzi czytających twoją bazę: auta ze stanem i pozycją, kierowcy z godzinami, dopasowania, łańcuchy, otwarte incydenty z kwotami i terminami, rentowność, efektywność kierowców, zlecenia, faktury, wynagrodzenia i zasady Relay. Zakres jest przycinany twoimi uprawnieniami: bez modułu **Zysk** narzędzie rentowności w ogóle nie jest asystentowi udostępniane.

Czego asystent **NIE** robi: nie rezerwuje ładunku, nie klika w Relay, nie wysyła maili ani ofert i nie zmienia żadnych danych w programie. Wszystko, co produkuje, jest propozycją tekstu do sprawdzenia przez człowieka. Ograniczenia: plik do OCR maksymalnie 12 MB (z PDF czytana jest pierwsza strona), nagranie do 20 MB, pytanie do 4000 znaków.

Gdy dostawca nie jest ustawiony, asystent przechodzi w **tryb offline** i odpowiada regułowo, wprost z danych. To samo dzieje się po przekroczeniu dziennego budżetu i wtedy, gdy model nie odpowie.

UWAGA — Po włączeniu AI treści pytań, fragmenty maili, dane incydentów i zdjęcia dokumentów wychodzą poza twój serwer do dostawcy modelu, który staje się **podmiotem przetwarzającym** w rozumieniu art. 28 RODO — musisz go dopisać do rejestru czynności przetwarzania i mieć z nim umowę powierzenia. Nie wyłączaj „maskuj PII przed wysyłką”: przy włączonym nazwiska kierowców zamieniają się w „Kierowca #id”, a telefony i e-maile są usuwane. Jeśli dane muszą zostać w UE, wybierz Mistral (Paryż) albo Ollamę lokalnie.

Każde wywołanie zapisuje się w tabeli **ai_usage** — funkcja, model, tokeny, szacowany koszt, czas i ewentualny błąd, ale **bez treści zapytań**. Pole „Budżet dzienny USD” z wartością 0 oznacza brak limitu; każda inna liczba twardo odcina model do końca doby.

Integracje i moduły — co jest włączone w tej instalacji

Program umie więcej, niż jedna firma potrzebuje. Zamiast pokazywać wszystkim wszystko, każdy moduł kliencki i każde połączenie z cudzym systemem ma własny włącznik. Ten ekran jest jedynym miejscem, w którym widać naraz, co jest włączone i czy działa.

Adres w programie: `/integracje` · dostęp: Dyspozytor, Administrator

Ekran dzieli się na dwie części. **Moduły klienckie** to osobne zakładki dla konkretnego zleceniodawcy — Hermes i MLEKPOL. **Integracje zewnętrzne** to rozmowa z cudzym serwerem: Trans.eu, Viasat, telematyka ATRAX i giełda TIMOCOM. Przy każdej pozycji jest przełącznik, krótkie zdanie, po co to jest, i stan na teraz — na przykład ile tras jest w bazie albo kiedy była ostatnia synchronizacja.

UWAGA — Wyłączenie **nie kasuje danych**. Chowa zakładkę i zatrzymuje wszystkie zapytania na zewnątrz. Zebrane trasy, wiadomości i pozycje zostają w bazie — po ponownym włączeniu wszystko jest na miejscu. To ważne, gdy wyłączasz coś na próbę albo na czas przerwy we współpracy.

Świeża instalacja ma wyłączone wszystko. Program u nowego klienta nie odezwie się do żadnego zewnętrznego serwera, dopóki ktoś świadomie tego nie włączy i nie wpisze własnych danych dostępowych. Publiczne DEMO nie łączy się nigdzie i nie da się tego zmienić.

Trans.eu

Integracja czyta **zlecenia otrzymane** z platformy i zapisuje je u nas jako trasy — z odsianiem duplikatów i dopasowaniem do wolnych aut, dokładnie tak samo jak oferty z maili. Dzięki temu zlecenie z Trans.eu i zlecenie z poczty stają obok siebie na jednej liście.

1. Zarejestruj aplikację w panelu dewelopera Trans.eu i przepisz **client_id**, **client_secret** oraz **Api-key**.
2. Sprawdź, czy adres powrotny w rejestracji jest **dokładnie** taki, jak pokazany na ekranie.
3. Kliknij **Połącz z Trans.eu** — zalogujesz się swoim kontem po ich stronie.
4. Kliknij **Testuj**. Jeśli coś nie gra, program powie, co konkretnie: brak klucza, brak uprawnienia czy zła ścieżka.

UWAGA — Najczęstszy błąd to **401 mimo połączzonego konta**. Prawie zawsze znaczy brak nagłówka **Api-key** — sam token z logowania nie wystarcza. Drugi co do częstości to **403**: konto jest połączone, ale aplikacja nie ma zakresu uprawnień do zleceń, i to zmienia się wyłącznie po stronie Trans.eu.

Program **nie przyjmuje zleceń i nie negocjuje stawek** za człowieka. Wszystko, co jest oświadczeniem woli wobec kontrahenta, zostaje u dyspozytora. Integracja pokazuje i przygotowuje — klika człowiek.

Viasat / Targa Telematics

Drugi dostawca GPS obok ATRAX. Pozycje trafiają do tych samych aut, więc mapa floty, ranking kierowców i migawki działają bez żadnej zmiany — nie muszą wiedzieć, kto jest dostawcą sygnału.

UWAGA — Viasat **nie ma publicznej dokumentacji API**. Adres serwera, sposób logowania i nazwy pól dostaje się na piśmie razem z umową i bywają różne w różnych wdrożeniach. Dlatego wszystko wpisuje się na ekranie, a nie jest zaszyte w programie — arkusz integracyjny od opiekuna wdrożenia przepisujesz raz i działa.

1. Wpisz **adres serwera** i wybierz sposób logowania (klucz w nagłówku, Basic albo OAuth).
2. Wpisz dane dostępowe i zapisz.
3. Kliknij **Pokaż surowy rekord** — zobaczysz jeden pojazd tak, jak wystawia go serwer.
4. Przepisz prawdziwe nazwy pól do **mapowania** (np. position.latitude). Można podać kilka wariantów po przecinku — program weźmie pierwszy, który znajdzie.
5. Kliknij **Testuj**, a potem **Pobierz pozycje teraz**.

Mapy — skąd biorą się kafelki

Mapy w biurze i w telefonie kierowcy rysują się z „kafelków” — kwadratowych obrazków pobieranych z serwera dostawcy. Do wersji 2.21 każda mapa ciągnęła je wprost z OpenStreetMap. Dla jednej firmy to żaden problem; przy kilkunastu instalacjach na jednym serwerze to już problem, bo polityka OpenStreetMap wyklucza ruch komercyjny na skalę, a blokada leci na **adres IP** — czyli zdjęłaby mapy wszystkim naraz.

Od tej wersji kafelki idą przez **własny cache** na Waszym serwerze. Raz pobrany kafelek leży na dysku i drugi raz nie wychodzi na zewnątrz: to samo miasto oglądane przez dziesięciu kierowców to jedno pobranie, a nie dziesięć. Kierowca w roamingu też na tym zyskuje, bo przeglądarka nie pyta o ten sam obrazek przy każdym otwarciu.

1. Wejdź w **Integracje → Mapy**.
2. Zostaw **OpenStreetMap**, dopóki program działa tylko u Was.
3. Gdy dojdą kolejne firmy — wybierz płatnego dostawcę z listy i wklej klucz. Żaden ekran się nie zmienia, mapy po prostu zaczynają chodzić skądinąd.
4. Ustaw **limit miejsca** na dysku. Program sam kasuje najstarsze kafelki, gdy cache dobija do limitu — nie trzeba tego pilnować.

UWAGA — Podpis pod mapą (atrybucja) to **warunek licencji** każdego dostawcy, nie ozdoba. Przy dostawcach z listy program wstawia go sam. Przy „własnym adresie” trzeba go wpisać ręcznie — bez tego korzystanie z map łamie warunki, na jakich są udostępniane.

Hasła, klucze i tokeny są w bazie zaszyfrowane, nie trafiają do dziennika i nigdzie nie są pokazywane w całości — na ekranie widać cztery ostatnie znaki. Przy łączeniu z Trans.eu sprawdzany jest parametr *state*, żeby nikt nie podstawiał cudzej autoryzacji.

Ustawienia — konfiguracja programu, kont i integracji

Tu wpisujesz liczby i klucze, z których program liczy całą resztę: koszt i zysk trasy, próg złotej strzały, termin na case do Amazona oraz to, kto co widzi na ekranie.

Adres w programie: `/settings` · dostęp: Administrator

Wejdź w menu **Ustawienia → Ustawienia programu**. Cała strona jest zamknięta dla administratora — dyspozytor, spedytor i księgowość nie mają tu wstępu. Strona składa się z kilkunastu kart i **każda karta ma własny przycisk „Zapisz”**: zapisanie jednej karty nie zapisuje zmian wpisanych w innej. Wypełnij kartę, kliknij jej „Zapisz”, dopiero potem przechodź dalej.

- **Konta pocztowe** — „Zarządzaj kontami pocztowymi (do 20)” i „Przetestuj połączenia”
- **Automatyka** — „Sprawdzaj pocztę automatycznie co ... min” (zakres 1-60)

- **Dane firmy** — Nazwa, Osoba, Adres, NIP (UE), Telefon, E-mail, WWW, Nr licencji wspólnotowej; wchodzi w pisma do giełd, stopki maili i paczki dla księgowości
- **Karty paliwowe — sieci stacji** — listy marek honorujących UTA i TFC
- **Zasady Amazon Relay**, **Łańcuchy**, **Dopasowania — horyzont**, **Złote strzały — progi**
- **Cargopedia**, **Alarmy na telefon**, **AMZPro Bridge**, **TIMOCOM**, **Dostawca GPS / telematyki**, **OpenRouteService**
- **Rzeczywiste koszty firmy (A.2)**, **Stawki rynkowe (EUR/km)**, **Szablony wiadomości**

1. Kliknij „Zarządzaj kontami pocztowymi (do 20)”.
2. W karcie „Dodaj konto” wypełnij: Nazwa, E-mail, Hasło, Serwer IMAP (domyślnie poczta.superhost.pl), Port IMAP 993, Serwer SMTP, Port SMTP 465, SMTP SSL, Foldery po przecinku (domyślnie INBOX,_AMAZON).
3. Kliknij „Dodaj konto”. Hasło jest zapisywane zaszyfrowane — nigdy nie wraca na ekran.
4. Na liście kliknij przy koncie „Test” i sprawdź, czy pojawi się . Przy edycji pole „nowe hasło” zostaw puste, jeśli hasło ma zostać bez zmian.

Karta **Rzeczywiste koszty firmy (A.2)** to podstawa kalkulatora rentowności: cena paliwa (EUR/litr), spalanie (l/100 km), dniówka kierowcy, ZUS i narzuty, leasing/najem (EUR/dobę), przebieg dobowy, myto domyślne (EUR/km), prowizja spedycyjna (%), minimalna marża (%), dodatek sobotni (PLN/h) oraz „€/km: dolicz km na dojazd” (domyślnie 50 km). Niżej masz osobne pole na **stawkę myta dla każdego kraju**. Amortyzację, najem i serwis konkretnego auta wpisujesz nie tu, tylko w kartotece **Auta**, i one nadpisują wartości firmowe.

UWAGA — Zmiana kosztów firmy przelicza zysk i marżę WSZĘDZIE: w dopasowaniach, łańcuchach, rentowności, audycie 10 tras i w progu minimalnej opłacalnej stawki. Jedna cyfra za dużo w spalaniu albo w dniówce sprawia, że program zacznie odradzać opłacalne trasy albo polecać stratne. Zmieniaj te pola, gdy masz pod ręką realne dane z księgowości, i sprawdź potem jedną znaną trasę w Rentowności.

 Zasady Amazon Relay: Czas wolny na placu 120 min, Alarm 10 min przed końcem, Stawka przestoju 30 €/h, Przystój płatny max 8 h, Termin na case 7 dni, „Anulacja Amazona < 24 h = opłata”, Przychód za anulowaną trasę 220 € / 320 € przy dwóch kierowcach, Layover 200 €, Minimalny Performance Score B, Promień „na placu” dla GPS 1,2 km. **Dopasowania:** horyzont 6–240 h. **Złote strzały:** oferta musi spełnić OBA progi naraz — stawka $\geq 4,0$ €/km i fracht ≥ 2500 €.

UWAGA — Domyślne wartości w Zasadach Relay to typowe warunki EU z praktyki dyspozytorskiej, a NIE odpis z twojej umowy. Sprawdź je w Relay → Program Policies i popraw tutaj. Od pola „Termin na case (dni)” zależy, kiedy program zacznie krzyczeć „🕒 z terminem ≤ 2 dni” — ustawiony za długo każe ci składać case po terminie, czyli za darmo oddajesz pieniądze za przestój.

Karta **Dostawca GPS / telematyki (API)** jest wypełniona pod ATRAX4 (Tronik): adres API, endpointy logowania, pojazdów i pozycji, login, hasło, scope, klient OAuth. Hasło zapisuje się zaszyfrowane, a puste pole oznacza „zostaw poprzednie”. Zapisz, sprawdź 🖱️ **Testuj połączenie** i dopiero wtedy 🔄 **Pobierz pozycje aut teraz**.

UWAGA — Integracja z telematyką jest domyślnie **WYŁĄCZONA** i rusza dopiero po zaznaczeniu „Połącz z telematyką”. Wpisuj wyłącznie WŁASNE dane od swojego operatora GPS. Na publicznej instancji DEMO połączenie jest zablokowane na stałe.

Karta **AMZPro Bridge** włącza przyjmowanie danych z komputera biurowego, który co 10 sekund odczytuje otwartą, zalogowaną kartę Chrome z tablicą Relay. Pola „Adres serwera” i „Token urządzenia” są tylko do odczytu — przepisujesz je do bridge_config.txt na tamtym komputerze. Bridge nie loguje się za ciebie i nie zna hasła do Relay. Ustawienia **AMZPro RADAR** (próg €/km, próg zysku, dźwięk, panel w rogu karty Relay) znajdziesz na ekranie „Konta pocztowe”. Radar nic nie klika i nic nie wysyła do Amazona.

UWAGA — Przycisk „Nowy token” natychmiast unieważnia token wpisany w bridge_config.txt na WSZYSTKICH stanowiskach. Od tej chwili żadne z nich nie prześle ani jednej oferty, dopóki nie wpiszesz nowego tokenu na każdym komputerze osobno i nie zrestartujesz Bridge. Nie klikaj tego, jeśli nie masz do nich dostępu tu i teraz.

Pozostałe integracje: **TIMOCOM** — zacznij od środowiska „sandbox (testy)”. **Cargopedia** — klucz API i User ID z cargopedia.pl; konto niezatwierdzone publikuje w sandboxie.

OpenRouteService — po wklejeniu darmowego klucza kilometry liczy profil ciężarówki (driving-hgv), a myto rozkłada się po rzeczywistym podziale trasy na kraje. **Trans.eu** ma osobny ekran pod adresem /integracje (wymaga modułu *operacje*, nie *ustawienia*) — sekret i token nigdy nie są pokazywane w całości.

📱 **Alarmy na telefon**: w polu WhatsApp wpisujesz jedną linię na telefon w formacie **numer;klucz**, w Telegramie token bota i chat ID. Sześcioma checkboxami wybierasz, co ma iść na telefon: anulacje Amazona, nowe dopasowania, Bridge offline, złote strzały, przestój na placu, incydenty od kierowców. Po zapisaniu kliknij ✉️ **Wyślij testowe powiadomienie** i sprawdź telefon.

Konta ludzi zakładasz w **Ustawienia → Użytkownicy i role**: Login, Hasło i Rola (Administrator, Dyspozytor, Spedytor, Księgowość, Magazynier). Przy każdym koncie rozwijasz „moduły (x/y)” i możesz zaznaczyć moduły ręcznie — to nadpisuje domyślne dla

roli. Przy koncie z włączonym 2FA widnieje i przycisk „wyłącz” — używasz go, gdy pracownik zgubił telefon. Licencję wprowadzasz na /licencja, kopie zapasowe i „Autotest” masz pod „Autotest i kopie zapasowe”.

UWAGA — Programu nie da się zostawić bez administratora — próba usunięcia ostatniego aktywnego konta admina kończy się komunikatem. Dodawanie użytkowników jest ograniczone limitem z klucza licencyjnego. Kopię zapasową po utworzeniu pobierz i schowaj POZA serwerem — na dysku serwera nie przetrwa awarii tego serwera.

Bezpieczeństwo — jak program chroni dane

Program nie ma jednego „hasła do systemu”. Każdy pracownik ma własny login, własne hasło i przypisaną rolę, a rola decyduje o zestawie modułów. Administrator ma wszystko, dyspozytor operacje i flotę bez zysku i wynagrodzeń, spedytor same dopasowania i zlecenia bez jakichkolwiek kwot kosztowych, księgowość finanse bez operacji, a magazynier jeden jedyny ekran magazynu. Każdemu kontu można dodatkowo zaznaczyć moduły ręcznie.

Kontrola dostępu działa w trybie **fail-closed**: adres, o którym nikt nie powiedział, kto ma do niego prawo, jest ZAMKNIĘTY. Wcześniej było odwrotnie — brak wpisu oznaczał „wolno każdemu zalogowanemu” — i tak powstały 23 otwarte furtki łatanie w wersji 2.13: wyłączony moduł chował zakładkę w menu, ale sam adres nadal działał dla kogoś, kto miał go w historii przeglądarki. Dodatkowo osobna funkcja usuwa pola o zysku, marży i kosztach z danych zwracanych rolom bez modułu „zysk”, żeby kwota nie przeciekła przez API.

Hasła kont biura nigdy nie są zapisywane w postaci czytelnej. Program liczy z nich **PBKDF2-HMAC-SHA256 ze 200 000 powtórzeń** i osobną, losową solą dla każdego konta, a przy logowaniu porównuje skróty metodą stałoczasową, żeby czas odpowiedzi nie zdradzał, ile znaków było poprawnych. Hasła do kont pocztowych i do API telematyki są szyfrowane osobno, a puste pole hasła w formularzu zawsze znaczy „zostaw poprzednie”, nie „wyczyść”.

Kody dostępu kierowców to nie PIN-y wpisywane ręcznie — program sam losuje 2 litery plus 4 cyfry, pomijając znaki i, l, o, które mylą się z 1 i 0. Kod jest zapisywany jako **PBKDF2 ze 120 000 powtórzeń**, a do przeliczenia dokładany jest „pieprz” losowany osobno dla każdej instalacji. Powtórzenia sprawiają, że jedno sprawdzenie kosztuje ułamek sekundy — dla kierowcy niezauważalne, dla łamiącego to różnica między minutami a tygodniami. Pieprz sprawia, że praca wykonana na bazie jednej firmy jest bezużyteczna wobec drugiej.

Weryfikację dwuetapową (2FA) włącza sobie każdy sam pod adresem **/bezpieczenstwo**. Program generuje sekret, pokazuje kod QR i czeka na przepisanie 6-cyfrowego kodu z aplikacji. Sekret do momentu potwierdzenia leży wyłącznie w sesji — dopiero poprawny

kod zapisuje go do bazy, więc źle przepisany sekret nie zablokuje konta. Standard to TOTP według RFC 6238: kod co 30 sekund, akceptowane okno ± 30 sekund. Po sześciu błędnych kodach program wyrzuca z powrotem na ekran hasła.

Przed żądaniami z obcych stron (CSRF) program broni się sprawdzaniem **pochodzenia**, a nie tokenem w formularzu — nagłówek **Origin**, a gdy go nie ma, **Referer**. Powód jest praktyczny: tokenów trzeba by dopilnować w kilkuset szablonach, a pierwszy zapomniany formularz przestaje działać w sposób trudny do zauważenia. Przeglądarka ustawia Origin sama i strona atakującego nie może tego podrobić. Żądanie z innego hosta jest odrzucane, a próba zapisywana w dzienniku.

Ciasteczko sesji ma ustawione **Secure** (leci wyłącznie po HTTPS), **HttpOnly** (JavaScript go nie odczyta) i **SameSite=Lax**, a żyje 12 godzin zamiast domyślnych 31 dni. Administrator może dołożyć auto-wylogowanie po bezczynności (0–1440 minut). Do każdej odpowiedzi serwer dokłada nagłówek **X-Content-Type-Options: nosniff**; pozostałe nagłówki dokłada nginx i celowo nie są dublowane w aplikacji, bo dwie różne polityki potrafią się zderzyć.

Licencja jest podpisana **asymetrycznie kluczem Ed25519**. Klucz prywatny ma wyłącznie operator; program zawiera sam klucz publiczny, więc potrafi licencję sprawdzić, ale nie potrafi jej wystawić. Klucz niesie firmę, NIP, datę wygaśnięcia, plan i limity: liczbę aut, użytkowników biura i stanowisk Bridge. Bez ważnej licencji program przekierowuje każde żądanie na stronę licencji.

Dziennik aktywności rejestruje każdy POST wraz z polami formularza oraz otwarcie każdej strony — z użytkownikiem, adresem IP i czasem. Pola, których nazwa zawiera „pass” albo „has”, są przed zapisem odsiewane. Osobno zapisywane są zdarzenia bezpieczeństwa: nieudane logowanie, nieudane 2FA, włączenie i wyłączenie 2FA, reset 2FA przez administratora, wprowadzenie klucza licencyjnego, eksport RODO, pobranie kopii zapasowej i odrzucone żądanie z obcej strony.

UWAGA — Dwie rzeczy potrafią to wszystko unieważnić. Pierwsza: zmienna środowiskowa **AMZPRO_HTTP=1** wyłącza wymóg HTTPS dla ciasteczka sesji — jest przewidziana wyłącznie do uruchomienia w sieci lokalnej bez certyfikatu; ustawiona na serwerze dostępnym z internetu oznacza, że sesja zalogowanego dyspozytora leci otwartym tekstem. Druga: przycisk „wyłącz” przy 2FA w Użytkownikach zdejmuje drugi składnik logowania cudzemu kontu natychmiast i bez podania kodu — zanim go klikniesz, upewnij się, że rozmawiasz z tą osobą, a nie z kimś, kto się za nią podaje.

Eksploatacja — obsługa serwera i awarie

Gdzie co leży

- **/opt/amzpro** — sam program. Nadpisywany przy każdej aktualizacji, więc nic własnego tu nie trzymaj.
- **/opt/amzpro/data** — WSZYSTKO, co jest Wasze: baza app.db, załączniki maili, zdjęcia mandatów i szkód, dowody tras, faktury, kopie zapasowe, cache kafelków map. Ten jeden katalog to cała firma.
- **usługa systemowa** — `systemctl status amzpro`. Program chodzi jako usługa, nie jako okno na czyimś komputerze; zamknięcie przeglądarki niczego nie wyłącza.
- **nginx** — przyjmuje ruch z internetu, pilnuje HTTPS i przekazuje go programowi.

UWAGA — Kopię zapasową robi się z katalogu **data**, a nie z całego **/opt/amzpro**. Program odtworzysz z paczki aktualizacyjnej w pięć minut; danych nie odtworzy nikt.

Aktualizacja programu

1. Zrób kopię zapasową (Ustawienia → Autotest i kopie zapasowe → „Utwórz kopię”). Zawsze, nawet przy poprawce jednej literówki.
2. Wgraj paczkę AKTUALIZACJA_WORTEL_vX.Y.Z.zip na serwer i rozpakuj.
3. Uruchom `bash aktualizuj.sh`. Skrypt podmienia pliki i restartuje usługę.
4. Sprawdź stopkę w przeglądarce — musi pokazywać NOWY numer wersji.
5. Wejdź w **Ustawienia** → **Autotest** i przepuść cały zestaw. Zielono = gotowe.

UWAGA — Jeżeli po aktualizacji stopka pokazuje STARY numer, pliki się wgrały, ale program ich nie wczytał. Naprawa to `sudo systemctl restart amzpro`. To najczęstszy „program nie działa po aktualizacji” — i najtańszy w naprawie.

Uprawnienia do katalogów — błąd „[Errno 13] Permission denied”

Objaw: import samofakturowania, zdjęcie mandatu albo załącznik maila kończy się surowym komunikatem o odmowie dostępu do pliku w `data/`. Wygląda na błąd tego pliku, a jest błędem właściciela katalogu: któryś katalog powstał kiedyś spod **roota** (bo ktoś raz uruchomił program albo skrypt przez `sudo`), a usługa chodzi na innym użytkowniku. Program działa wtedy tygodniami i wywala się dopiero przy zapisie.

1. Uruchom `sudo bash NAPRAW_UPRAWNIENIA.sh` — jest w każdej paczce aktualizacyjnej.
2. Skrypt ustawia właściciela na użytkownika usługi we wszystkich katalogach danych i sam się sprawdza.
3. Potwierdź w **Autoteście** punktem **Prawa zapisu do katalogów danych** — sprawdza on 18 katalogów REALNYM zapisem, nie odczytem uprawnień.

Kopie zapasowe i przywracanie

Program robi kopię dobową sam i trzyma ją w data/backup. Kopię na żądanie tworzysz w **Ustawienia → Autotest i kopie zapasowe** i możesz ją stamtąd pobrać na dysk.

UWAGA — Kopia leżąca na tym samym serwerze co program NIE JEST kopią zapasową — ginie razem z serwerem. Raz w tygodniu pobierz ją na inny nośnik albo włącz wysyłkę poza serwer. Przywracanie sprawdź RAZ, na spokojnie, zanim będzie potrzebne: kopia, której nikt nigdy nie odtworzył, jest tylko plikiem o uspokajającej nazwie.

Autotest — do czego naprawdę służy

Ustawienia → Autotest przeprowadza kilkanaście sprawdzeń z paskiem postępu: baza, prawa zapisu, poczta, licencja, telematyka, mapy, mostki Bridge. Nie jest ozdobą — jest pierwszą rzeczą, którą masz uruchomić, zanim zgłosisz, że „coś nie działa”. Wynik mówi, który element odpowiada, a który nie, i to zwykle wystarcza, żeby wiedzieć, gdzie szukać.

Gdy ktoś nie może się zalogować

Trzy różne usterki wyglądają dla użytkownika tak samo. Rozróżnia je to, CO widzi na ekranie:

- **„Złe dane logowania”** — hasło doszło do serwera i zostało odrzucone. To login albo hasło. Uwaga: telefony same zamieniają pierwszą literę loginu na wielką — program tego nie rozróżnia, ale HASŁO rozróżnia zawsze.
  - **Wraca na logowanie bez żadnego błędu** — hasło jest dobre, ale przeglądarka nie zapisała ciasteczka sesji. Prawie zawsze: strona chodzi po `http://` zamiast `HTTPS`, albo po zalogowaniu następuje przeskok na inny adres (z `www` / bez `www`), albo odjechał zegar serwera.
  - **Prosi o kod z aplikacji** — hasło jest dobre, blokuje drugi krok (2FA). Bez telefonu z tą aplikacją nie wejdiesz; reset robi INNY administrator.
  - **Wpuszcza i od razu wyrzuca na stronę licencji** — logowanie działa, licencja wygasła.
1. Uruchom na serwerze `ADRES=https://twój.adres bash sprawdz_logowanie.sh`. Niczego nie zmienia i nie wypisuje haseł.
  2. Skrypt sprawdza po kolei: usługę, miejsce na dysku, zapisywalność bazy, licencję, konta i 2FA, ostatnie próby logowania z dziennika, ciasteczko sesji i zegar.
  3. Jeżeli trzeba zresetować hasło — `bash reset_hasła_panelu.sh`. Nowe hasło wpisujesz sam, na serwerze; nie przesyłaj go nikomu w wiadomości.

UWAGA — Pełny dysk to najczęstsza cicha przyczyna. Baza SQLite przechodzi wtedy w tryb tylko do odczytu, a logowanie zapisuje wpis do dziennika — więc pada przy zapisie i wygląda jak złe hasło. Żaden komunikat programu tego nie powie.

Licencja i limity

Licencja jest podpisana kluczem, którego program nie posiada — potrafi ją tylko sprawdzić. Klucz wklejasz w **Licencja i limity pakietu**. Po wygaśnięciu program nie kasuje danych i nie przestaje działać w tle: przestaje wpuszczać ludzi na ekrany. Limity (auta, użytkownicy, mostki) wynikają z klucza, więc „nie da się dodać auta” bywa limitem, a nie usterką.

Gdy program w ogóle nie wstaje

1. `systemctl status amzpro` — czy usługa żyje.
2. `journalctl -u amzpro -n 50 --no-pager` — ostatnie błędy. Zwykle widać w nich wprost brakujący plik albo brak uprawnień.
3. `df -h` — miejsce na dysku.
4. Gdy nic z tego nie wskazuje przyczyny: wgraj ostatnią paczkę aktualizacyjną ponownie (dane są w osobnym katalogu i nie ucierpią) i zrestartuj usługę.

UWAGA — Nie rozwiązuj problemu kasowaniem data/. To jedyny katalog, którego nie da się odtworzyć z żadnej paczki.

AMZPro 2.22.0 · dokument wygenerowany wprost z programu (oferta/gen_instrukcje.py). Jeśli ekran wygląda inaczej niż opis — wierz ekranowi i zgłoś różnicę.

© 2026 Worosilak Sławomir · Wszelkie prawa zastrzeżone.